Ma egész heti rádióműsor

DEBRECZEN

SZERKESZTŐSÉG, KIADÓHIVATAL ÉS NYOMDA: DEBRECEN, JÓZSEF KIRÁLYI HERCEG-UTCA 1. TELEFONSZÁMOK: 7-89. SZ. (SZERKESZTŐSÉG), 7-88. SZ. (KIADÓHIVATAL ÉS KÖNYVNYOMDA).

KELETMAGYARORSZÁGI NAPLÓ

ELŐFIZETÉSI ÁRAK: HAVONTA 3 P, NEGYEDÉVRE 9 P, FÉLÉVRE 18 P, ÉVENTE 36 PENGŐ. KÜLFÖLDRE: A FENTI DÍJAK KÉTSZERESE. EGYES SZÁM 16 FILLÉR, VASÁRNAP 24 FILLÉR.

16 OLDAL

VI. ÉVFOLYAM, 202. SZÁM. 1929 SZEPTEMBER 7. SZOMBAT.

16 FILLÉR

Segiteni kell a szőlősgazdákon

Nemcsak a gazdák, de a munkások érdekében.

Az elmult tél rettenetes fagya egyiptomi csapásként sujtott le a Tiszántulra és egyaránt végigpusztitotta ugy a szántó földeket, mint a szőlőket. A szőlővidékek elpusztulása kétségtelenül nehéz helyzetbe sodorta a szőlőbirtokosokat, de náluknál is nehezebb, sőt mondhatni válságos helyzetbe kerültek azok a községek, amelyek szőlővidékeken feküsznek.

Példáért nem is kell messzire menni, hiszen itt van a közeli Vámospéres, ahol mintegy **700 holdon a legtökéletesebb szőlőkultura volt. — Volt, amig ki nem fagyott.** Betonozott üveghordók álltak rendelkezésre a borkezeléshez, a préseléshez pedig hydraulikus prések. Ez a szép szőlőkultura azonban most romokban hever, mert a fagy kipusztitotta a szőlőtermő vidéket, ahol a szőlőtőkék dusan termették a jó bort adó fürtöket, most homokpuszta terül el.

Tudjuk jól, hogy borban tultermelés mutatkozott az utóbbi években és nagy nézségekbe ütközött a borkészletek értékesitése, exportálása. A fagy azonban országos károkat okozott és igy előreláthatólag hosszu ideig nem kell tultermeléstől félni. A magyar bor piacot fog találni a belföldi fogyasztásban. Minden indok amellett szól tehát, hogy ezeket a kipusztult, bajba jutott szőlőtermő vidékeket helyre kell állitani. Nagyon helyes az az akció, amely a szőlők helyett a gyümölcsfatelepitéseket ajánlja, de például a vámospéresi homokdombokon képtelenség gyümölcsösöket telepiteni. Ezek a homokdombok másra nem is alkalmasak, mint arra, amire eddig is használták, szőlőtermelésre. Annál is inkább fenn kell tartani a vámospéresi szőlőtermelést, mert itt nagyon jóminőségü borok termettek és az egész Tiszántulon keresettek és rendkivül jó hirnévnek örvendenek. **Ezt a jól bevezetett szőlővidéket tehát minden körülmények között helyre kell állitani.** Gondolják el az illetékesek, hogy Vámospéres lakosságának a szőlőmüvelés a főfoglalkozása és **ez a munka évenként 120.000 napszámot jelent.** Tehát nemzetgazdasági szempontból hatalmas értéket reprezentál. Ez az érték, amely egy virágzó község kenyerét jelenti, menne veszendőbe, ha nem segitenének gyorsan, még pedig nagyon gyorsan ezen a bajba jutott vidéken.

A birtokosoktól nem lehet kivánni, hogy ezt a nagy áldozatot, a kifagyott szőlővidékek ujjá telepitését maguk végezzék el, **de nem is tudnák megtenni, hiszen a veszteségek a birtokosokat is nagyon sujtották.** Az államhatalom minden elismerést megérdemel, amikor a fagykárosult gabonatermelők segitségére sietett és őket nagyon szép támogatásban részesitette. **Nem szabad azonban az államhatalomnak megfeledkezni a szőlővidékekről sem, ahol talán még nagyobb a veszteség, mint a gabonatermelőknél, ahol burgonya vagy tengeri vetéssel mégis lehetett segiteni a károkon.**

A köz érdekében a szőlővidékeken is segiteni kell és kedvező kölcsönnel segiteni kell ezeket a kárvallott vidékeket, hogy elpusztult szőlőiket helyreállithassák. Nem elég azonban 40 pengős kölcsönöket folyósitani, legalább 400 pengős kölcsönre van szükség, még pedig olyan formában, hogy a kölcsönvevő a kölcsönvett összeg törlesztését csak öt év mulva kezdje meg, amikor a helyreállitott szőlő már termővé válik és lehetővé teszi a termelőnek a kölcsönvett összeg törlesztését. — De nemcsak pénzkölcsönnel kell, hogy a kormány segitségére siessen ezeknek a bajba jutott vidékeknek. Nemesfajtáju szőlőveszőket kell ingyen kiosztani, ami azt jelentené, hogy ezeken a jónevü bortermő vidékeken még jobb bor teremne és igy a kárvallott vidék a jobb minőségben találna kárpótlást.

Arra az elkeseredett és nyomoruságos hangulatra, ami ezeken az elpusztult szőlővidékeken uralkodik, a legjellemzőbb az egyik ottani birtokos esete, aki beszélgetés közben lepte meg a munkásait. Arról beszélgettek, hogy milyen boldog egyik falubeli társuk, akinek sikerült kivándorolni Kanadába és ott szépen keres, sőt keresményéből a családját is tudja támogatni addig is, amig kiviheti őket is Kanadába. A beszélgetők arcán látszott, hogy menynyire irigylik kivándorolt társukat és mennyire szeretnének ők is kivándorolni a kifagyott Vámospéresről a messze Kanadába, ahol boldogulást, kenyeret tudnak találni.

Pedig Csonka-Magyarország mai helyzetében semmiesetre sem kivánatos a kivándorlás és a kormánynak ép azzal az eréllyel kell a szőlővidékek támogatására sietni, mint amilyen eréllyel és gyorsan megsegitette a gabona-vidékeket. Ezeknek a szegény embereknek, akik ma vágyakozó szemmel tekintenek a távoli Kanadára, meg kell találniok a megélhetést idehaza két kezük munkájával és azokban a kis fehérfalu, bogárhátu házakban, ahol ma a gond az ur és előre veti árnyékát a nehéz tél, a kenyértelenség, vissza kell állitani az emberekben a hitet abban, hogy nincsenek elhagyatva idehaza sem és meg tudnak élni itthon is két kezük munkája után. Nem szabad engedni, hogy ezek között a derék emberek között a kétségbeesés legyen urrá. Segitsen ezeken a bajba jutott vidékeken a kormány, de ugy, hogy a segitség ne késsen el, hanem jöjjön idejében, mert nem szabad elfelejteni, hogy kétszer ad, aki gyorsan ad.

Kiirták a versenytárgyalást a debreceni postapalota épitésére

Október 1-én jár le a pályázat. — Münnich Aladár épitészmérnök, a palota tervezője Debrecenben. — Nyilatkozott a palota elhelyezéséről. — Az idén már hozzáfognak a palota épitéséhez.

A közigazgatási bizottság legutóbbi ülésén dr *Fejér* Ferenc ismét szóvátette, hogy a postapalota ügye még nem nyert elintézést és azt javasolta, hogy intézzenek ujabb feliratot a miniszterhez a versenytárgyalás kiirása érdekében.

Dr *Hadházy* Zsigmond kijelentette, hogy dr *Vásáry* István polgármesternek e tekintetben kedvező értesülése van, mely szerint a versenytárgyalást 1—2 napon belül kiirják.

Hogy mennyire jó volt dr Vásáry polgármester értesülése, mi sem bizonyitja jobban, minthogy a tegnapi napon már Debrecenbe érkezett *Münnich* Aladár épitészmérnök, hogy a postapalota épitésének kezdéséről tárgyaljon.

Alkalmunk volt beszélgetni Münnich Aladárral, aki ennek a nagyszabásu közmunkának megindítása kérdéséről a következőket mondotta :

— A versenytárgyalási hirdetmény megjelent. Még ebben a hónapban a versenytárgyalás lezajlik és igy *október elején hozzákezdhetünk a munkához.* Az engedélyezési tervek már itt fekszenek a városnál.

MILYEN LESZ AZ UJ POSTAPALOTA.

Arra a kérdésünkre, hogy milyen lesz az uj postapalota, Münnich Aladár a következőket mondotta :

— *A postapalotának a Déri térre néző homlokzata a Déri muzeummal rokon stilusban épül. Magassága 3 emeletes lesz és pontosan össze megy a párkánya a szomszédos püspöki palota párkányával. A Déri térre néző homlokzatának főtengelye egyezni fog a Déri muzeum főtengelyével.*

— *Nem takarja el majd a postapalota tulságosan a muzeumot?*

— *A muzeum igen tetszetős keretezésben fog megjelenni az uccának a postapalota által lefedett árkádja alatt.*

— A hatvan uccai front — folytatta Münnich Aladár — szintén szintén pontosan össze fog érni a püspöki palota párkányával. A nyitandó uj uccán csak 1 emelet magas lesz az épület annak következtében, hogy a pénzügyminiszter sajnálatos redukciót hajtott végre az épitési összegeken.

— Mikorra remélhető, hogy készen lesz a postapalota?

— *A jövő év őszén készen lesz. Az idén csak a földmunkát és pincefalakat végezhetjük el, előreláthatólag azonban a jövő év őszére átadjuk a kész épületet.* Kérdés azonban, hogy a telefon központ a jövő őszre megnyilhatik-e, mert az automata központ szerelése rendkivül komplikált. Lehetséges, hogy ez csak jövő decemberre adható át használatnak. *Az automata központ a legmodernebb gépekkel lesz felszerelve, olyanok lesznek, mint Budapesten. Ideális és gyorsüzemet biztositanak.*

— Milyen lesz az elrendezése a postapalotának?

— *A Hatvan uccáról lesz a levél és csomagposta külön-külön bejárata és mindegyiknek lesz egy szép nagy feladó terme.* Ezek körül megfelelő üzemi helyiségeket épitünk. *Az első emeleten lesz az automata telefonközpont és a távirda,* a második és harmadik emeleten a müszaki felügyelőség. A Déri térre néző szárnyat teljesen az igazgatóság különböző ügyosztályai foglalják el.

Igy tehát, mivel a versenytárgyalási hirdetmény már tényleg meg is jelent, a sokat emlegetett postapalota végre mégis épités alá kerül s ezáltal nemcsak azt az óriási közszükségletet elégiti ki, mely az egyes postahivatalokkal

szemben fönállott, hanem nagyon sok debreceni iparosnak, kereskedőnek és főként sok munkásnak ad hoszu időre kenyeret ez a közmunka.

KIVONATOS HIRDETMÉNY.

A m. kir. postavezérigazzgatóság a debreceni postaház épitési munkáira *1929. évi október hó 1-én 11 órai határidővel nyilvános versenytárgyalást tart.* Az ajánlatok felbontása ugyanaznap 12 órakor történik az aulirott hivatalban. Az ajánlati végösszeg után számitandó 2 százalék bánatpénz (letétnyugta, takarékpénztári könyv, vagy óvadékképes értékpapir) vagy az ajánlathoz csatolandó, vagy megelőzőleg az alulirott ügyosztálynak beküldendő.

Kiirásra kerülnek a következő iparosmunkák:

Föld-, kömüves-, elhelyező-, beton és vasbeton-, vas és vasszerkezeti-, szigetelő és aszfaltburkolati-, ács-, bádogos-, tetőfedő-, kőfaragó-, mükő-, gipsz szobrász-, asztalos-, szögező lakatos-, mázoló-, üveges-, diszlakatos és kovács-, padló és falburkoló-, fapadozati-, különleges padlóburkoló-, stucco és „Terranova", szobafestő-, redőny-, üveg beton felülvilágitó és kövező munkák.

Az ajánlattételhez szükséges nyomtatványok és rajzok a m. kir. *postavezérigazgatóság 7-ik ügyosztályánál Budapest, I., Krisztina körut 12. V. em. 520. sz. a.* az előállitási költségek megtérítése mellett szerezhetők be a hivatalos órák alatt, mig a szükséges felvilágositások *Münnich* Aladár épitész irodájában (Budapest V., Gróf Vigyázó Ferenc ucca 8., naponta 12—14 óra között) adatnak meg s ugyanott a szükséges rajzok is megtekinthetők.

Budapest, 1929 szeptember hó 7.

M. kir. postavezérigazgatóság 7-ik ügyosztálya.

A párisi Ecole Normale Superieure növendékei Debrecenben

A budapesti Eötvös-kollégium igazgatójától, Gombos Zoltán egyetemi tanártól levél érkezett Debrecenbe, amelyben az igazgató azt irja, hogy jelenleg három francia egyetemi hallgató időzik Magyarországon. Az illetők, akik a világhirü Ecole Normale Superieure növendékei, tanulmányozni akarják Magyarországot. Gombos igazgató kéri a város vezetőségét, hogy mivel a diákok szombaton délben Debrecenbe is leutaznak, gondoskodjon fogadtatásukról és kalauzolásukról.

A párisi Ecole Normale Superieure tudvalévően Franciaország leghiresebb kollégiuma, ahová csak a legképzettebb növendékeket veszik fel. Ezekből kerülnek ki az ottani közélet legtekintélyesebb, legbefolyásosabb tagjai, egyetemi tanárok, miniszterek, stb. Magyar szempontból tehát nagyon fontos, hogy a francia vendégek hü és pontos képet nyerjenek Magyarországról.

Dr Vásáry István polgármester a levél vétele után intézkedett, hogy a francia diákokat megfelelő módon fogadják és szállásukról gondoskodjanak.

A vendégek szombaton a déli gyorsvonattal érkeznek Debrecenbe, ahol az állomáson a város képviseletében dr Csürös Ferenc közmüvelődési tanácsnok fogadja és üdvözli őket. Délután kimennek az egyetemi telepre, majd megtekintik a város nevezetességeit. Szállást és ellátást a Népházban fognak kapni. Vasárnap délelőtt kirándulnak a Hortobágyra, ahol dr Sőreghi János muzeumőr fogja őket kalauzolni.

Vasárnap délután a Hortobágyról tovább utaznak a diákok Füzesabonyon át Budapestre, ahol még néhány napot fognak tölteni.

Fűszer- és csemegekereskedők!

Az Országos Magyar Tejszövetkezeti Központ helyi lerakata Burgondia-utca 10. elsőrendü **pasztörözött teavajat** és kiváló minőségü sajtjait nagybani áron szállitja.

Tömegesen kérnek adófizetési halasztást a debreceni gazdák

Amint a városi közigazgatási bizottság legutóbbi ülésén elhangzott gazdasági felügyelői jelentés is igazolta, a gazdák a szenvedett fagykárok, a termény és állatárak nagyfoku lemorzsolódása miatt rendkivül nehéz helyzetben vannak s emiatt adófizetési kötelezettségeinek a legtöbb gazda nem tud eleget tenni. — Miután a törvény módot ad arra, hogy indokolt esetben az adófizetők adófizetési halasztási kedvezményben részesüljenek, igen sok gazda fordult már eddig is adófizetési halasztás engedélyezése iránti kérvénnyel a pénzügyigazgatósághoz. A Debreceni Gazdasági Egyesület ezuton is figyelmébe ajánlja a gazdáknak, hogy ilynemü kérvények szerkesztésében s általában adóügyekben dijtalanul szolgál tanáccsal és segédkezik az egyesület titkári hivatala.

Liftet az uj járásbirósági palotába

A közigazgatási bizottság ülésén dr Fejér Ferenc arra kérte dr Hadházy Zsigmond főispánt és dr Vásáry István polgármestert, járjanak közbe illetékes helyen, hogy a járásbirósági palotában a liftet is csináltassák meg, tekintettel arra, hogy a harmadik emeletre öreg embereknek is fel kell járni, eltekintve attól, hogy a tisztviselők között is sok idősebb ember van. Kéri a bizottságot is, hogy felirattal támogassák a lift beszerelés iránti kérést.

Dr Hadházy Zsigmond főispán válaszában kijelentette, hogy annakidején lépéseket tettek a lift beszerelése érdekében, de sajnos az idei költségvetésbe már nem tudták felvétetni a szükséges összeget. **Minden valószinüség szerint azonban az uj költségvetésbe már felveszik a kivánt összeget. — A lift helyét meg is hagyták az épületben.**

Fejér Ferenc a választ tudomásul vette.

Vásáry polgármester: a választásoknál szóról-szóra a törvény rendelkezéseinek megfelelőleg fogok eljárni

A polgármester válasza a Hegymegiék beadványára.

Hegymegi Kiss Pál, Harsányi, Deák, Leiter, Sarkady, Szabó, Ignáth, Bihary, dr Erdős és dr Szabó Ferenccel együtt kérelmet intéztek dr Vásáry István polgármesterhez 200 darab ajánlási iv kiadása iránt. Bejelentik, hogy az ajánlási ivekért a választást megelőző 13-ik napon dr Vásáry István polgármesternél jelentkeznek.

Valószinüleg arra az esetre, ha dr Vásáry István nem tudná, a beadványban azt is megirják, hogy ők a polgármester ellenzékét képezik és ezért kérik kellő időben az ajánlási ivet. Azt is kérik, hogy dr Vásáry István polgármester megnyugtató választ előre, dr Erdős József ügyvéd bizottsági tag cimére küldje meg. Ezen a beadványon kivül még egy másik kérelmet is intéznek Hegymegi és előbb emlitett társai dr Vásáry István polgármesterhez. Ebben azt óhajtják, hogy dr Vásáry István polgármester minden kerületben legalább annyi példány szavazólapot bocsásson rendelkezésükre, mint ahány választója van az illető kerületnek. Azt irják, hogy erre azért van szükségük, mert ezeket a szavazólapokat elakarják juttatni a velük együttérző polgártársaik kezeihez. Annyi számu példányra pedig ahány választó összesen van a kerületben, azért van szükségük, hogy a választásban résztvevő szavazók ne legyenek semmi módon sem ellenőrizhetők a tekintetben, hogy kire szavaznak.

Ezt a kivánságot is Hegymegi és társai azzal indokolják, hogy ők dr Vásáry István polgármesternek ellenzéke. Ebben az ügyben is megbizottként dr Erdős József ügyvédet jelölik meg Hegymegiék.

Dr Vásáry István polgármester mind a két ügyben a következő határozatot hozta.

A beadványban foglaltakra utalással értesitem dr Hegymegi Kiss Pál törvényhatósági bizottsági tag urat, mint a beadvány első aláiróját, hogy a törvényhatósági választásokkal kapcsolatban minden tekintetben szóról-szóra az 1929 évi XXX. tc. vonatkozó rendelkezéseiben előirtak szerint fogok eljárni.

Séta után a „Gambrinus" Tulajdonos: Murakőzy Föpincér: Róbert. állandóan cigányzene.

Kalas Ferenc hitoktató lelkészelőadása a Templom-egyesületben

A Templom Egyesület hitvédelmi szakosztálya tegnap délután 6 órakor szépszámu közönség részvételével gyülést tartott, melyen a távol levő Balla Bertalan tanácsnok helyett dr. Révész Imre elnökölt.

Siposs Imre lelkész hatásos imája után **Kalas** Ferenc hitoktató lelkész, aki most költözött Debrecenbe Gyuláról, — tartott igen értékes előadást, melynek során nemcsak szónoki képességéről, hanem beszéde tartalmának mélységéről is bizonyságot tett. Kalas a „Mi hitünk" cimen tartott értékes előadást. Beszéde elején megemlékezett arról, hogy ő most először szól a Templom Egyesülethez, de boldognak érzi magát, mert hiszen ennek az egyesületnek nevében benne foglaltatik a templomnak, mint gyülekezeti háznak a szeretete, annak a templomnak, mely közelebb hozza az Istent az emberhez és az embert közelebb viszi az Istenhez. A templomban hirdetik minden alkalommal az Isten igéjét és ezt a közösséget nem pótolja a rádió istentisztelet, pedig a mai emberek abban a téves hitben ringatják magukat, hogy eleget tesznek Istennek, amikor egy ilyen rádió istentiszteletet végighallgatnak.

Kalas azután a hitről beszélt. Hit nélkül nincs a léleknek nyugalma. A hitet osztályozni lehet. Van kételkedő hit (Tamáskodó hit), részleges hit (szekták) és van teljes hit, a melyik azt tartja, hogy a szentirás Istentől ihletett.

Ezeket az osztályozásokat gyakorlati példákkal vetitette a hallgatóság elé, mely nagy lelki haszonnal hallgatta a hozzá intézett szavakat.

Kalas beszéde után Révész Imre köszönte meg az előadó szolgálatkészségét és értékes előadását s felkérte, hogy máskor is szolgálja hasonló módon az egyház ügyét, mert a nagy, hatalmas debreceni gyülekezetben óriási szükség van lelkes, életét Isten ügyére rátett emberekre.

A rádió istentisztelet hallgatásokra is rátért Révész Imre és kijelentette, hogy **a rádió eszköz Isten kezében azok részére, akik betegek, vagy olyan helyen laknak, hogy nem látogathatják a templomot és nem vehetnek részt a közösségben.** Ezeken Isten könyörül a rádióval. **Egyébként minden egészséges embernek szüksége van arra, hogy a templomot látogassa.**

Az ülés Révész imájával ért véget.

Könyvtárakat

és egyes könyveket magas magas áron vásárol a

Kultura

antiquárium

Szent Anna ucca 3.

Bámulatos hatású arcszépitő szer a

Fáy-crém

Gyorsan és biztosan eltávolit szeplőt, májfoltot, pattanást.

Egy tégely ára — — — — — — — 1P

Hozzávaló Fáy szappan szintén 1P

Kapható:

Grósz Nagy Ferenc

Arany Egyszarvú gyógyszertárában Debrecen, a Szinház mellett.

— Hétfőn minden újságárusnál a „Debreczeni Hétfői Ujságot" kérje.

Henderson angol külügyminiszter lett az optánsügy előadója

Magyar ügyek a Népszövetség tanácsa előtt. — Vészi József nagy hatást keltő beszédben leplezte le az utódállamok eljárását a magyar könyvvel és szaksajtóval szemben.

Genf, szept. 6. Este 7 óra volt, a mikor a Népszövetségi tanács rátért a magyar kérdésre. Az elnök felhivására **Apponyi** Albert gróf foglalta el helyét az asztalnál. — **Adacti** japán fődelegátus előadja, hogy a tanács eddigi szokásához hiven jelöljenek ki előadót ebben a kérdésben és ehhez képest javasolja, hogy **kérjék fel Nagybritannia képviselőjét erre a tisztségre.**

Titulescu hozzájárul a javaslathoz és kijelenti, hogy érvényben tartja Románia álláspontját és a feltételeket, melyeket a román kormány már hangoztatott.

Apponyi Albert gróf kijelenti, hogy a tanács olyan határozatot hoz, amit megfelelőnek tart, **nézete szerint azonban nem szükséges előadót kijelölni, mert a kimerítő magyar válasz teljes mértékben tájékoztat az ügyről.**

Titulescu ragaszkodik ahhoz, — hogy előadót jelöljenek ki, mert nézete szerint a tanács előtt fekvő adatok nem elégségesek az ügy megvizsgálására, mivel a magyar álláspontot tünteti fel.

Előadóul Henderson angol külügyminiszter választották, aki elfogadta a tisztséget.

Titulescu felveti a kérdést, hogy ez azt jelenti-e, hogy a két fél közvetlenül az előadóval lép érintkezésbe?

Az **elnök** igennel válaszolt. — A tanács ezután áttért a napirendre.

A tanács legközelebbi ülésének időpontját később fogják meghatározni.

Még a keresztrejtvény ujságot sem engedik be a szomszédok.

Genf, szept. 6. A népszövetség második főbizottságának péntek délután tartott ülésén **Vészi** József a szellemi együttmüködésről szóló előadói javaslattal kapcsolatban felhivja a főbizottság figyelmét a szellemi termékek szabad kiadásáról.

Vészi József felszólalása igen nagy hatást keltett, amikor felsorolta, hogy az utódállamok a szaksajtónak milyen termékeit utasitják vissza minden indokolás nélkül. — Nagy derültség fogadta azt a kijelentését, hogy még a keresztrejtvény ujságot is visszautasitják.

Vészi József a következő határozati javaslatot terjesztette be: — Tekintve azt a fontos érdeket, a mely a könyvek nemzetközi forgalmához és a szaksajtó szabad terjesztéséhez füződik, abban a reményben, továbbá, hogy a mult évi közgyülés határozati javaslatának megujitása siettetni fogja a határozati javaslat végrehajtását, a közgyülésen ujból hangsulyozza a könyvek nemzetközi forgalmának fontosságát és ujból kifejezésre juttatja azt a kivánságot, hogy a lehetőséghez képest háritsák el mindazokat az akadályokat, amelyek a tudományos és a szaksajtó forgalmát akadályozzák.

Vészi József letette a Népszövetség asztalára többek között a Jézus Szive gyermekfolyóirat egy példányát és a debreceni zsidó hitközség évi jelentését, melyeket a csehek szintén nem engedtek be a Felvidékre

Genf, szept. 6. Vészi József a Népszövetség politikai bizottságának mai ülésén többek között ezeket mondotta:

„Nem óhajtom önöket elméleti panaszokkal fárasztani, *a bizottság asztalára leteszem a magyar tudományos és technikai hirlapok és folyóiratok egy kis gyüjteményét, melyre rá van ragasztva a csehszlovák posta „Non adnis“ szövegü bélyege*, annak tanulságául, hogy mindezek a küldemények a határon visszautasitásra találtak és visszaküldetett a magyarországi feladó állomásra. Érdemes egy pillantást vetni rá. Ime itt van köztük egy okkultista folyóirat, egy orvosi hetilap, egy egészségügyi szaklap, egy gépkereskedelmi szakfolyóirat, egy-egy példánya az asztalos és cipészmesterek szaklapjának, egy kertészeti szaklap, a baptista egyháznak egy hitterjesztő folyóirata, a *debreceni zsidó hitközség évi jelentése és egy „Jézus Szent Szive“ cimü katholikus gyermek folyóirat*. Méltóztassanak megbizni a népszövetség titkárságát, hogy fordittassa le az irások szövegét hiteles tolmáccsal. Győződjenek meg saját maguk eme irások politika mentes voltáról. A szaksajtó nemzeti szövetsége a magyar csoportnak inditványára folyó évi február hó 4-én tudatta a kisantant kormányaival azokat az akadályokat, melyek a magyar szaksajtó szabad terjesztésének útját állják. A prágai kormány a jegyzékre adott válaszában március hó 10-én a következőket jelenti:

„A csehszlovák hatóságok készséggel engedik meg a magyar szaklapok postai szállitását ,ha bebizonyul. hogy nem tartalmaznak olyan dolgokat, amelyek az irredenta propagandát táplálják. Ezidőszerint a magyar szaklapok és szakfolyóiratok szabadon mehetnek be Csehszlovákiába.“

— Ki kell jelentenem, hogy e szavakat szó szerint idézem a prágai kormány jegyzékéből. Azonban a prágai kormánynak e határozott kijelentésével szöges ellentétben áll a csehszlovák hatóságok eljárása. Az ügy számára tökéletesen mindegy, hogy a kormány, vagy az alája rendelt szervek müködése miatt áll-e fenn a jogellenes állapot. Fontos itt csak egy szó, még pedig az, hogy érjenek véget ezek a visszaélések. Ennyi volna a mondani valóm a magyar tudományos és szaksajtó ellen alkalmazott bánásmódról.

Meg kell vizsgálnunk, hogy a tavalyi értekezlet óta, mely *a könyv nemzetközi terjesztéséről szólt*, állott-e be valamilyen javulás. — Ezen a téren sem jövök üres kézzel. Hozhatnék száz meg száz bizonyitékot, de beérem két esettel. Az egyik könyv cime *„Szellemtan“*, amely tisztán a spiritizmussal foglalkozik, a másik a *„Magyar történelmi mondattan“* tisztán nyelvtudományi dolgokkal foglalkozik. Egyikben sincs semmiféle politika vagy irredenta és *mindkét könyvet elkobozták*. Önök tudják, hogy közel egy millió magyar a cseh állam joghatósága alá tartozik. A trianoni békeszerződés és a kisebbségi szerződések *ennek az egy millió magyarnak ünnepélyesen biztositja nemzeti kulturájuk megtartását és fejlesztését és ime mégis megfosztják őket attól, hogy anyanyelvük tankönyvének legutóbbi kiadását megismerhessék*.

De nemcsak Csehszlovákiában, hanem Romániában és Jugoszláviában is hasonló a helyzet. A különbség csupán az, hogy mig a csehek visszaküldik udvariasan a feladó postahivatalnak a küldeményt, addig Románia és Jugoszlávia egyszerüen elsülyesztik azokat. Igy ezekről kézzel fogható bizonyitékot nem tudok felmutatni.

A cseh és francia delegátus kijelentéseire Vészi József önérzetes választ adott

Figyelmeztette a francia delegátust, hogy Magyarország nem kisebbség, hanem szuverén állam és mint ilyen, tagja a Népszövetségnek.

Genf, szept. 6. A második főbizottság mai ülésén Vészi József felszólalására nyomban válaszolt Fierlinger cseh delegátus, aki azt állitotta, hogy Magyarország a könyvekkel és a folyóiratokkal is irredenta propagandát csinál. (?)

A főbizottság **elnöke** felkérte Csehszlovákia és Magyarország képviselőjét, hogy a béke szellemében igyekezzenek ezt a kérdést kezelni.

Leucheur francia delegátus kijelentette, hogy ez az ügy kisebbségi kérdés, melynek megvitatása nem tartozik a második főbizottságra és ezért arra kéri a magyar delegátust, hogy vonja vissza javaslatát, mert különben kénytelen lesz a maga részéről egy másik javaslatot előterjeszteni, melyben intézkedik hogy a magyar javaslat felett térjenek egyszerüen napirendre.

Vészi József kijelenti, hogy az elnök és a francia delegátus iránt való figyelemből visszavonja javaslatát, mert **célját elérte azzal, hogy ráirányitotta a közfigyelmet azokra a nehézségekre, amelyek a szellemi termékek szabad nemzetközi terjesztése körül fennállottak. Egyébként figyelmeztette a francia delegátust, hogy Magyarország nem kisebbség, hanem független, szuverén állam és mint ilyen tagja a népszövetségnek. Ennek a szuverén független Magyarországnak megvan a maga tudománya, irodalma és csak kötelességét teljesiti, amikor ebben az ügyben felszólal.**

Az **elnök** megköszönte a magyar delegátus előzékenységét és felkérte a jugoszláv és román delegátusokat, hogy tekintsék imináron ők is befejezettnek az ügyet és álljanak el a további feszegetéstől. — Az elnök a vitát ezzel berekesztette.

SIPEKI BALÁS PESTI EGYETEMI TANÁR LEMONDOTT DÉKÁNI TISZTSÉGÉRŐL.

Budapest, szept. 6. Sipeki Balás Károly, a budapesti Pázmány egyetem jog- és államtud. karának ezidei dékánja, erről a tisztségéről lemondott. Az egyetem jogi kara most egyhangulag Tomcsányi Móricz ny. r. tanárt választotta meg az idei tanévre dékánná. Sipeki Balás Károly egyelőre szabadságra ment, de amint egészségi állapotamegengedi, ujból megkezdi előadásait.

KÁNIKULAI SZÜNETET ENGEDÉLYEZETT A KULTUSZMINISZTER BUDAPESTEN.

Az elemikben és a középiskolák két alsó osztályában szünetel a tanitás. — A felsőbb osztályokban csak 8—11 óráig tanitanak.

Budapest, szeptember 6. A vallás- és közoktatásügyi miniszter Berczel Jenő alporgármester előterjesztésére megengedte, hogy mindaddig, amig a hőség tart, az elemi iskolák összes növendékei, valamint a polgári- és középiskolák első és másodosztályú növendékei részére a tanitás szünetel jen, míg a közép- és a polgári iskola növendékei részére a harmadik osztálytól felfelé a tanitás 8—11 óráig tartson. **Ez a rendelkezés azonban csak addig mara érvényben, amig ez a rendkivüli hőség tart.**

A délutáni órákban pedig semmi féle iskolákban nem szabad előadást tartani.

A kultuszminiszter azt is közölte a fővárossal, hogy teljesen a főváros vezetőségének a belátására bizza, hogy ezt az állapotot meddig kivánja fentartani.

Gond nélkül él, ha

füszert, csemegét és italt, stb.

Pálffynàl vásáról.

Kossuth ucca 7. szám. Telefon 13-49.

Vásároljon könyvre, havonként egyszer fizet.

Friss töltésü HARMAT VIZ állandóan kapható

Szenzációs fordulat a belügyminiszteriumban történt rablás ügyében

Előzetes letartóztatásba helyezték Csizmás Oktávián helyettes-igazgatót. — A nyomozás adatai szerint csak szinlelt volt a rablás.

Budapest, szept. 6. A m. kir. államrendőrség budapesti főkapitánysága az alábbi hivatalos jelentést adta ki: A ma este előzetes letartóztatásba helyezett Csizmás Oktávián belügyminiszteri helyettes-igazgató ügyében a nyomozás eddigi adatai, valamint a helyszíni szemlék arra a következtetésre kényszerültek, hogy a lapokban ismertetett rablás, mely a belügyminisztérium egyik osztályában volt, meg sem történt. Minthogy pedig ebben az esetben a pénztárból hiányzik hatezer pengőt meghaladó összeg, alapos a gyanu, hogy hivatali sikkasztás bünügye forog fenn és az állitólagos rablás csak ok volt. A tett elkövetésével Csizmás Oktávián gyanusitható és ezért előzetes letartóztatásba kellett helyezni.

Mária királynő nem jelent meg tanuként a bukaresti összeesküvési per tárgyalásán

A védők elállottak a királynő kihallgatásától. — A bíróság egész sereg előkelőség elővezetését rendelte el.

Bukarest, szept. 6. A katonai összeesküvők ellen a bukaresti hadbíróság előtt folyamatban levő pör még mindig nem jutott el a tanukihallgatásokig, mert a vádlottak legnagyobb része a vizsgálat folyamán tett vallomásait meglepetésszerüen visszavonja, még pedig azzal a megokolással, hogy terrorral kényszeri tették a jegyzőkönyvek aláirására. Stoica tartalékos ezredes, fővádlott politikai vádbeszédekkel kisérletezik, amelyeket az elnök mindig félbeszakit s ez minduntalan izgalmas szócsatákra ad alkalmat a védelem és a vádképviselői között, sőt sokszor a tárgyalás felfüggesztéséhez vezet.

Stoica mérnök, Stoica ezredes fia kijelenti, hogy nincs semmi mondanivalója, mivel összeesküvésről vagy fascista mogalomról nem tud és határozottan tagadja, hogy a repülőcsapatban bármiféle propagandát üzött volna. Ő is azt mondja, hogy eddigi vallomásait kényszer alatt tette meg, sőt még annak a nyilatkozatnak az aláirására is kényszeritették, amely szerint Brosteanu tábornok, hadtestparancsnok, a román nemzeti fascista szervezet feje. Stoica ezredes tagadja, hogy összeesküvéseket, vagy gyilkosságokat készitett elő.

Blezu, tartalékos alezredes beismeri, hogy szervezethez tartozott, azt azonban tagadja, hogy aktiv tisztek is tagjai lettek volna. Kijelenti, hogy a vád alatt álló aktiv tisztek nem voltak tagjai a szervezetnek. (MTI)

Bukarest, szept. 6. A Stojca-féle összeesküvési perben a vádlottak rövid kihallgatása után felolvasták a tanuk névsorát. Az őr hangosan kikiáltott a folyosóra: — „Őfelsége Mária királynét". — Nincs itt, — volt a válasz. Ezután sorra szólitotta a régenseket, a minisztereket, a pártvezéreket, püspököket, képviselőket és a közélet szereplőit. A tanuk közül alig volt jelen valaki.

A hadbrióság ugy határozott — hogy a tanukat a következő tárgyalásra elő kell vezetni. A védők csak Mária királyné megidézésétől álltak el. — Az elővezetett tanuk között több magyar képviselő és szenátor szerepel.

KROKODILOK LEPTÉK EL AZ INDIAI FALVAKAT.

Bombayból jelentik: Az Indus felső medrében, Attock és Deran Ghazi Khán tájékán az árviz csökkenőben van, ellenben az alsó mederben az ár elvonulása olyan hatalmas területeket öntött el, hogy temérdek falut ki kellett üriteni. A Sind-tartományban az árviz következtében a krokodilok egész tömege tódul a viz alá borított falvakba. Sok helység sorsáról semmit sem lehet tudni, mert az árviz miatt megközelithetetlenek.

— **Egyhónapi fogházra ítélték a „városatyát"** A szegedi törvényszék ez év januárjában háromhónapi fogházra ítélte izgalás vétsége címén Knur Pálné szociáldemokrata törvény hatósági bizottsági tagot. Knurné 1928 tavaszán Hódmezővásárhelyen felszólalt egy gyülésen és erősen kritizálta az úriosztályt, valamint a hadsereget. Ügye felebbezés következtében a szegedi táblához került, mely tegnap foglalkozott vele. A tábla megváltoztatta az I. fokú ítéletet és Knurné büntetését egyhavi fogházbüntetésre szállította le. A főügyész és a védő semmiségi panaszt jelentett be.

— **Hétfőn a kora reggeli órákban mindenütt a „Debreczeni Hétfő Ujságot" kérje.**

Ha kerékpár, legyen az „ATLASZ"

Részletre és készpénzért olcsón kapható:

Soltész, Püspöki palota, II. kapu, 20. Telefon 12-59. szám

Rövidesen vége lesz a melegnek

Bécsben már esett az eső és öt fokkal sülyedt a hőmérséklet.

Budapest, szept. 6. A Meteorológiai Intézet szerint rövidesen vége lesz a kánikulai meleg időjárásnak.

A tegnapi nap folyamán Németországban 4—5 fokkal süllyedt a hőmérséklet. Franciaországban is és egész Európában kisebb esőzések voltak. Ez az európai hőmérsékletváltozás természetesen nálunk is érezteti hatását, éppen azért a mai prognózis már északnyugati szelekkel hősüllyedést és zivataros esőket jósol. Persze ez csak az elkövetkező huszonnégy órára vonatkozhat, a meleg megmaradásáról, de már csak rövid időre. Amilyen mértékben hosszabbodnak az éjszakák és rövidülnek a nappalok, hül majd le fokozatosan a levegő.

Különben pedig meg kell azt jegyeznünk, hogy ez az eddig uralkodott nagy meleg egyáltalán nem abnormis. Szeptember első harmadában például tavaly is ugyanilyen meleg volt. — Az bizonyos, hogy a normálisnál 4—6 fokkal melegebb. — Azok a riasztó hirek, amelyek a nagy meleg miatt már klimaváltozásról beszélnek és arról, hogy Középeurópában megszünik a mérsékelt időjárás és nem lesz tavasz meg ősz, csak forró nyár és hideg tél, egészen naivak. A sorozatos abnormális eltérések hosszu ideig tarthatnak ugyan, de ezek semmiesetre sem jelentenek klimaváltozást. Ettől függetlenül előreláthatóan vége a nagy melegnek és ha vissza is jön a nyár egy-két napra, azt már majd csak rövid időre — látogatóba teszi.

Bécs, szept. 8. Délután fél 5 óra tájban Bécsben negyed óráig tartó nagy eső volt. Az eső és a megelőző szél következtében a hőmérséklet 5 fokkal sülyedt.

Magyar mérnök tervezte Detroit legszebb és legnagyobb épületét

Beszélgetés az Amerikából hazatért dr Bötykös Béla lelkésszel.

A hét elején érkezett haza pár hetes tartózkodásra dr Bötykös Béla detroiti lelkész, aki három éve él már odakint a Michigan állambeli metropolisban.

Megkérdeztem, hogy körülbelől hány magyar élhet Ford hires városában.

Mintegy 50 ezer, — mondotta — ebbe beleszámitom a már kint születetteket is. Pontosan megállapitani azonban nem lehet, mert az amerikai városokban nincsenek bejelentő és nyilvántartó hivatalok.

— Milyen az ottani magyarok helyzete?

— Helyzetük jó. Ha Amerikában jók a munkaviszonyok, akkor az ott élő magyarság helyzete is jó. — Tekintélyes számu magyar munkás dolgozik a Ford gyárakban. — Ford állandóan igyekszik, hogy a munkások helyzetén javitson, éppen most bérüket 8 óra után 6 dollárra emelte és ez az összeg 3 hónap mulva ismét emelkedik.

— Csak fizikai munkások élnek Detroitban? — érdeklődtem tovább.

— Nemcsak fizikai munkások élnek odakint, hanem ujságirók, művészek, mérnökök, orvosok is. Rendkivül sok mérnök talált itt elhelyezkedést. Vannak közöttük olyanok, a kik saját emberségükből vitték idáig. Mint szegény munkás emberek vándoroltak ki s Detroitban végezték el a szükséges iskolákat. Detroit legnagyobb épületét, a Fischer buildingot Murray, magyar épitészmérnök tervezte és épitette. Ebben az épületben egy hatalmas mozi is van. A Fischer building Detroit legszebb épülete.

— Ujságirók is szép számban élnek ebben a városban; ezek legnagyobb része angol lapoknál is dolgozik. Az ujságirók nesztora az Amosz ujságirók szövetségének elnöke: Kemény Zsigmond, aki már 30 éve él Amerikában. Jelenleg a „Dongó" c. vicclapot szerkeszti.

— A magyar orvosok is igen kedveltek. Dr. Gömöry Sámuel, aki tekintélyes állást tölt be, mint angol klinikák és kórházak orvosa, erősen propagálja, hogy az uj pittsburgi egyetemen magyar termet épitsenek és azon buzgólkodik, hogy az ehhez szükséges 25.000 dollárt előteremtse.

— Milyen magyar iskolák vannak Detroitban?

— Négy magyar iskola van a város területén. Az angol iskolákban nincsen hitoktatás. Mi fontosnak tartjuk, hogy gyermekeinket magyar vallásos szellemben neveljük. Évközben szombati és vasárnapi iskolát tartunk fönn, vakáció idején pedig a lehetőség szerint 6—8 hetes mindennapos magyar iskolát tartunk. A magyar nyelv tanitását nem szabad elhanyagolnunk. Ha a gyermekeket kicsi korukban nem tanitjuk meg anyanyelvükre, ugy elvesztek a magyarság számára.

— A két milliós város olyan nagy, hogy az egyik végéből a másikba nem nagyon lehet a gyerekeket elküldeni. Igy bizony nem nagyon sokan járnak az iskolákba.

— Mikor ment ki Amerikába és szereti-e az ottani életet?

— Három éve mentem ki először és ma már olyan a helyzetem, hogy anyagi megerőltetés nélkül akár évenként hazajöhetnék látogatóba. A detroiti élet sokban különbözik az itthonitól. Nálunk, a Magyarországon ismert társadalmi élet hiányzik. Sokat dolgozunk és fáradtak vagyunk, tehát nincs időnk, hogy ugynevezett társadalmi életet éljünk. Én nagyon megszerettem Amerikát és ottani munkaköromet. *(v. k. e.)*

Weisz kelmefestő

Arany János-u. 7.

fest, tisztit.

Gyászruhákat 24 óra alatt festek.

Baltazár püspök tanácskozásai Mayer földmüvelésügyi miniszterrel Tiszabecsen

Rothermere lord levele Baltazár püspökhöz. — Az egységes párt keretén belül folytatják le a püspök által megindított akciót. — Mayer miniszter kijelentette, hogy Bethlen miniszterelnök minden törekvése arra irányul, hogy a demokrácia terén is előhaladást tegyünk.

Baltazár Dezső püspök az elmult napokban felkereste Mayer János földmüvelésügyi minisztert, ki nyári szabadságát tölti Gaál Endre országgyülési képviselő tiszabecsei birtokán. A püspök és a földmüvelésügyi miniszter tanácskozásokat folytattak arról az akcióról, melyet a püspök az utóbi hetekben megindított s amelyről egy fővárosi lapban több cikket irt. Az Est lapok kiküldött tudósitója hosszu cikkben számol be ezekről a tanácskozásokról, amelyeken megismertette a püspök Mayer miniszterrel azokat az indokokat, a melyek őt akciójában vezetik. Hangoztatta, hogy politikai ambiciók nem vezetik, nem is akar aktive résztvenni ebben a politikai akcióban, csak el akarja inditani ezt azzal, hogy megnyeri Mayer Jánost az akció vezéréül. Elmondotta neki a legapróbb részletekig Rothermere lorddal Londonban történt találkozását.

Bemutatta a földmüvelési miniszternek Rothermere lord levelét, a melyben a lord rámutat arra, hogy

Dr. Baltazár Dezső.

nincs más lehetősége a revizionak, mint az, ha Magyarország rálép végre az igazi demokrácia utjára és szakit az eddigi rendszerrel és politikával, uj érának nyitja meg a kapuját. A demokratikos reformok egész sorát emliti levelében Rothermere lord, mint amelyek megvalósitása nélkül a revizió nem érhető el.

Mayer János és Baltazár Dezső meghányták-vetették a demokrácia kérdését.

Baltazár püspök kifejtette nagy vonalakban azokat az alapelveket, a melyeken az ő elgondolása felépült. Hangoztatta, hogy még a programmot részletesen nem dolgozta ki, de erre is hajlandó. Ő csak azt szeretné, ha Mayer János vállalná azt a feladatot, hogy ezt a programmot a megvalósulás stádiumába juttassa.

Mayer miniszter késznek nyilatkozott arra, hogy mindazokat a problémákat, melyeket Baltazárral való tárgyalásai során érintenek, részletesen ismerteti Bethlen István gróf miniszterelnök előtt.

Maga a püspök is azt az álláspontot képviselte, hogy nincs szükség a kisgazdáknak az egységespárttól különálló szervezkedésre.

A gerincét alkotta a megbeszélésnek a kisgazdatársadalom mai helyzete.

A miniszter és a püspök megegyeztek abban, hogy a kisgazdatársadalmat ki kell emelni a mai helyzetéből. A politikai helyzetben olyan sulyt kell biztositani a mezőgazdaság képviseltének, amely őt óriási többségénél fogva joggal megilleti. Ugy a vármegyei életben, mint az országgyülésen, vezető szerep illeti meg a magyar mezőgazdaságot, a földmüves társadalmat.

Mayer és Baltazár leszögezték az elvi megállapodást és abban állapodtak meg, hogy Baltazár Dezső pontokba foglalja azt a programot, amelynek alapján a kisgazdák a továbbiakban résztvehetnek a politikai életben és — a kormányzatban.

A miniszter vállalta azt a feladatot, hogy a Baltazár által kidolgozandó programpontokat, amelyek sok tekintetben hasonlók, sőt csaknem teljesen megegyeznek Nagyatádi Szabó István politikai végrendeletével, az emlékezetes 16 ponttal, — Bethlen miniszterelnök elé terjesztik.

*

Egyébként nyilatkozott Baltazár püspökkel folytatott tanácskozásáról Mayer földmüvelésügyi miniszter is, a következőkben:

— A püspök ur, — kezdte a miniszter, — megirta ismeretes cikkeit, amelyek országszerte visszhangot keltettek. Én előzőleg nem beszéltem vele; a tavasszal beszélgettünk utóljára; akkor beszélgettünk sok mindenféléről, de a dolgoknak csak a mostani cikkek adtak aktualitást. Miután ő bennem látta azt az embert, aki élére állhat egy messzemenő akciónak, melyet ő feltétlenül szükségesnek tart, természetesen szükségesnek tartottam, hogy végre összeüljünk és megbeszéljük az összes kérdéseket. Igy jött azután létre ez a találkozás.

— Amikor Baltazár püspök ur azt hangoztatta, hogy a demokráciában még nagyon el vagyunk maradva, válaszomban rámutattam arra, hogy ezt nem lehet ilyen határozottsággal állitani. Én bent vagyok a kabinetben és a parlament is telitve van a nép képviselőivel. Bethlen István gróf, miniszterelnök a mi vezérünk, **minden törekvése odairányul, hogy a nyugati államok demokráciájának mintájára olyan lépéseket tegyen meg itt is, amelyek igenis alkalmasak a nagy célok megvalósitására.** A püspök ur felolvasta nekem Rothermere lord levelét és én rám, — őszintén szólva, — mély hatást tett ez a levél. Magam is érzem és tudatában vagyok annak, hogy igen is megszivlelendők azok a kérdések, a melyekre a lord levelében utal, de meggyőződésem, hogy **maga gróf Bethlen István miniszterelnök is ezen a véleményen van.**

Meleg ünneplésben részesiti az Iparoskör Biczó Gyula elnökét 30 éves elnöksége alkalmából

Biczó Gyula, az Iparoskör elnöke ritka jubileumhoz érkezett. Ma tölti be köri elnökségének 30. évét. Az Iparoskör ez alkalommal meleg ünneplésben részesiti közszeretetnek és köztiszteletnek örvendő elnökét.

A béke boldog évein kersztül, a millenium ragyogó ünnepei alkalmával már Biczó Gyula volt a debreceni iparoskör elnöke és az maradt a világháboru sok mindent elsöprő vihara után is.

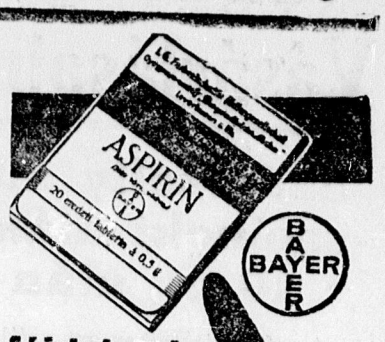
Ezt a csodálatos kitartást és önzetlen hüséget akarja a debreceni iparosság összesége megköszönni Biczó Gyulának, amikor ünneplésére ma este a Németh-féle vendéglőben összegyül. A kedves, családias jellegü vacsorán egyébként igen sok notabilitás is részt vesz. Ott lesz több megyei és városi előkelőség, Sesztina Jenő főrendiházi tag, kormányfőtanácsos, Radó Rezső kamarai főtitkár és sokan mások.

*

A vacsora egyébként, amint a rendezőbizottság közli velünk, este nyolc órakor kezdődik a Némethféle (Csapó uccai) vendéglő kertjében. Aki részt akar venni, ebbeli szándékát délután folyamán jelentse be a kör titkáránál. A vacsora mindössze 1 pengőbe kerül, ital külön.

Biczó Gyula,
az Iparoskör jubiláns elnöke.

fájdalmak ellen!

Minden csomagoláson és tablettán a Bayer-kereszt látható.

Közérdekü levelek

KÖVEZZÉK KI A CSILLAG ÉS A BERCSÉNYI UCCÁT.

Igen tisztelt Szerkesztő Ur!

A mult héten szó volt a Baross ucca kikövezéséről, mert sok port kell az ottani lakosoknak nyelni. Mit szóljunk mi, *Csillag* és *Bercsényi* uccai lakosok? Nagyon csodálam, hogy a *Rakovszky* és a *Pacsirta* uccák kövezetet, sőt aszfaltot is kaptak és a fent emlitett két ucca, melyek a két rendbehozott uccáknak a közepén fekusznek, még őskori állapotban maradtak. Pedig ez a két emlitett ucca a Népházzal szemben van, mely előtt csinosan parkirozott üdülő helyet is létesitett a város, de mit ér az, ha a Csillag és Bercsényi uccai felkavart por lehetetlenné teszi az esti üdülést.

Igen kérjük, hogy az illetékesek terjesszék ki gondoskodásukat a Csillag és a Bercsényi uccára is.

Több Csillag uccai lakó.

AZ AUGUSZTA SZANATÓRIUMBA JÁRÓK PANASZA.

Tudatában annak, hogy becses lapjuk rendelkezésére áll a közérdeknek, Ezért nagyon kérem, hogy alábbi soraimnak helyt adni szíveskedjék.

Hatvan napon keresztül beteget látogatni kijártam az Auguszta-szanatóriumba. Ez idő alatt tapasztaltam azt hogy ha kimegyünk a kisállomás előtt lévő nyirbátori kisállomás vasbódélyához, akkor meglep bennünket az, hogy dacára annak, hogy elég forgalmas kisállomás, mégis sem egy asztal, amire a podgyászt lehetne tenni, sem egy ülőhely, sem egy fedél nincs, ami az eső és a napsugarak ellen az utazó közönséget megvédené.

Ha figyelembe vesszük, hogy csomaggal is mennek a szanatóriumba látogatók, ugy nem kivánatos az, hogy a batyukat, amit a várakozás ideje alatt az ucca porába és sarába lerakunak, bevigyék abba a gyönyörü szanatóriumba.

Ösmerve Gál Samu igazgató ur mindenre kiterjedő szives jóindulatát bátor voltam felhivni a fenti körülményre a figyelmét. Annál is inkább, mert intézkedésével nagyon sok utazót hálás köszönetre kötelez.

CS. F.

A BUDAPESTI SAKKVERSENY ÁLLÁSA:

Budapest, szeptember 6. A nemzetközi sakkverseny mai állása a következő: Capablanca 4 és fél, Rubinstein, Tartakover 3 és fél, Canal, Havas és Vajda 3, Monticelli, Prepiorszka, Tomas 2 és fél, Brokes, Wandenbosch 2, Steiner egy és fél, Colle 1, Brinckmann egy fél.

Saját gyártmányu
férfi-, női- és gyermekcipők
legolcsóbban beszerezhetők
Grünwald cipőüzem, Sas ucca.

Angolszövetből
kifogástalanul készit
öltönyöket, kabátokat
Moskovits, Piac ucca 41. sz.

Vásárlásainál elsősorban magyar árut kérjen!

Szamuelly által kivégeztetett szolnoki diák egyik gyilkosát 10 év után most elfogták

Az elfogott ember azt vallja, hogy kényszeritették arra, hogy végezze ki a diákot.

1919 május 3-án Szolnokon a vörösök igen sok embert legyilkoltak közöttük Szikszay törvényszéki elnököt, Hajdú Béla dr vármegyei főügyészt, Österreicher Sándor szesznagykereskedőt, Engel Sándor dr ügyvédet, Sugár Miklós huszárfőhadnagyot, Berger szállitót, Simon árvaszéki ülnököt. Május 4-én délután megjelent Szamuelly lakásán Mellinger András 16 éves kereskedelmi iskolai tanuló, akinek édesapja szintén tagja volt a polgári fegyveres őrségnek és aki eltünt. A hiresztelések szerint Szamuelly őt is kivégeztette.

Mellinger felelősségre vonta Szamuellyt. Szamuelly maga sem tudta, hogy mi történt Mellinger Izidorral, nem tudott választ adni, mire a diák rákiabált:

— Hová tetted az apámat, te gazember?

Vondd vissza a szavadat, különben véged van, — felelte Szamuelly.

— Nem vonok vissza semmit, — kiáltott a fiu, — gazember, gyilkos vagy!

Szamuelly intett az ott levő vörös katonáknak:

— Vigyétek el és végezzetek vele!

Mellinger Ernőt kivitték a református temető árkába és agyonlőtték. Másnap reggel találták meg holtan.

Tiz esztendő telt el azóta, az uccai vérengzések tetteseinek egyrésze a biróság elé került, ki is végeztek közülök néhányat, másrészük kicserélés folytán Oroszországba került, többen közülök pedig kitöltötték büntetésüket és kiszabadultak. Azok közül azonban, akik a fegyveres kivégzéseket végrehajtották, egy sem került a hatóság kezére.

Tegnap délután megjelent a szolnoki kir. ügyészségen Szabó Imre református presbiteri tag s elmondotta, hogy tudomására jutott, hogy Farkas János harangozó végezte ki annak idején Mellinger Ernőt.

Elmondotta, hogy Farkas feleségéről különböző hirek terjedtek el, mire ő felhivta Farkast, hogy váljon el feleségétől. Farkas azonban kijelentette, hogy nem teheti, mert az ő lelkiismeretét nagy bün terheli s erről tud a felesége is.

Később megismételte ezt a kijelentését és megmondta, hogy ő végezte ki Mellinger Ernőt, még pedig ugy, hogy épen szolgálatba ment akkor, — vasuti fütő volt — amikor a vörös katonák Mellingert vitték, megállitották őt és *kényszeritették, hogy fegyverrel végezze ki Mellingert. Ő csak a vállába lőtt, később két vörös katona agyonlőtte.*

A bejelentés után azonnal detektivek állitották elő Farkast a szolnoki rendőrségre, ahol anélkül, hogy egy pillanatig is tagadott volna, *részletesen elmondotta Mellinger kivégzésének történetét.* Dél előtt folytatták a részletes kihallgatását, amelynek során reméli a szolnoki rendőrség, hogy a tiz év előtti kivégzések tettesei sorra elő fognak kerülni.

Még mindig igen komoly a helyzet Palesztinában

London, szept. 6. Kairói jelentések szerint a palesztinai Nablus mellett repülőgépek öt benszülöttet megöltek és huszat megsebesitettek. Azokon a palesztinai településeken, amelyeket csapatok védelmeznek, a helyzet még mindig komoly. Neduhdból állitólag nagy beduin-csapatok közelednek Palesztina felé. Haifában a zsidók továbbra is zárva tartják üzleteiket. Safed és Samkh mellett angol csapatok visszaverték a beduinok támadását. Az ütközet után 80 sebesültet szállitottak a haifai kórházba. Haifában a zsidók és arabok továbbra is bojkottálják egymást.

Huszonhatezer dollár értékü ékszert veszitett el egy amerikai bankár felesége a Margitszigeten

A nagyértékü ékszereket egy pincér találta meg, akitől azokat a rendőrség hosszú nyomozás után visszaszerezte.

Budapestről jelentik: A rendőrség megtalálta azt a múlt hónapban elveszitett **25.000 dollár értékü nyakéket és 1000 dollár érték brostűt, amely Prestori William coloradói bankár feleségéé volt. Annak idején 10 százalék jutalmat ajánlottak fel a nyomravezetőnek.** Nagy apparátussal indult meg a nyomozás, de a bejelentés után pár nappal Prestori feleségével együtt elutazott Budapestről.

A rendőrség ekkor azt hitte, hogy a nagyértékü ékszer megkerült, de hamarosan kiderült, hogy ez a feltevés téves volt. A rendőrség ezután tovább folytatta a nyomozást s megállapította hogy

a nagyértékü ékszer nem a Halászbástyán, hanem a Margitszigeten veszett el és azt egy pincér találta meg.

A szerzett adatok alapján a rendőrség már

le is foglalta a rendőrség az ékszereket. Erről nyomban kábeltávirati értesitést küldtek a bankárnak.

A rendőrség hetek óta figyelte az összes zálogházakat és az ékszerészeknél is nyomozott, vajjon nem ad-e el valaki a coloradi bankár feleségének ékszereiből valamit. Ezen a nyomon jöttek rája a detektivek, hogy a bankár feleségének brilliáns brostűjéből

három brilliánst adtak el.

A vevő ékszerész által bemondott adatok alapján nyomozták ki, hogy a brilliánsokat egy margitszigeti pincér adta el.

Most már ezt a pincért kezdték figyelni, később ki is derült, hogy az ékszereket

ez a pincér találta meg. Az ékszerek nála meg is voltak, egyedül a már eladott három brilliáns hiányzott és a nyakékből egy gyöngy eltörött, egyébként teljes egészében van meg a két nagyértékü ékszer.

Az ékszerek a főkapitányságnál letétben maradnak és Prestori Williaméknek most már egészen pontos leirást kell adni az elveszett ékszerekről, hogy megállapitható legyen, hogy vajjon a most megtalált ékszerek tényleg azonosak-e az övékével.

Borzalmas családi dráma

Egy kötélre akasztotta fel magát férj és feleség.

Szatmár, szept. 6. A szatmári Fehérgyarmati uton lakott Juhos Sándor 50 éves gazdálkodó feleségével született Molnár Katicával. Az asszon yidegbeteg volt, hosszu ideig elmegyógyintézetben is ápolták. Az utóbbi időben a házaspárnak anyagi természetü bajai támadtak a rokonsággal. A két ember életét valósággal megmérgezték. Juhos és felesége végső elkeseredésükben elhatározták, hogy öngyilkosságot követnek el.

Az asszony még a mult hét szombatján elment a református lelkészhez és urvacsorát vett. Ezután hazament, otthon férjével együtt ünneplő ruhába öltöztek, megirták buesulevelleiket, kikészitettek az asztalra 6206 leit, amennyit a temetési költség kitesz, azután a férfi egy ruhaszáritó kötelet huzott keresztül a mestergerendán, a férj az egyik végére ,a feleség a másik végére hurkot kötött és a férfi az egyik oldalon, a nő másik oldalon a hurokba dugva fejüket, elrugták a zsámolyt.

Juhos Sándor nehezebb volt, mint a felesége és igy a ulya lehuzta a kötelet. Az asszony a nagyobb sulytól felhuzódott a mestergerendáig.

A férfi nyomban fuldokolni kezdett, de az asszonyban, ugy látszik, az utolsó percben feléledt az életösztön, megkapaszkodott a mestergerendába és lábával rátámaszkodott a halálkinokban vergődő férjének vállára. Az asszony, akinek valósággal görcsökbe merevült a keze, észrevette, hogy a mestergerenda közelében fekszik férje borotvája. Nagynehezen elérte a borotvát s ezzel elvágta a kötelet, ugyhogy mindketten a padlóra zuhantak.

Az asszony megütötte ugyan magát, de az eszméletét nem veszitette el, kirohant az uccára, sikoltozni kezdett, befutottak a szomszédok és megállapitották, hogy Juhos Sándor meghalt. A szerencsétlen asszony, amikor tudomást szerzett róla, hogy férje meghalt, megőrült. A szatmári kórház elmeosztályára vitték.

VÁSÁROK SORRENDJE:

Szeptember 8-án, vasárnap: Fegyvernek, Gyula, Nagykáta, Szolnok, Szőreg, Visegrád.

Szeptember 9-én, hétfőn: Bácsalmás, Diósjenő, Dunapentele, Enying, Felsőireg, Füzesabony, Gyulakeszi, Hosszuhetény, Kismarja, Lajosmizse, Lovasberény, Martonvásár, Nagyatád, Nagyvázsony, Németboly, Pécel, Pilisvörösvár, Polgárdi, Rakamaz, Recsk, Szekszárd, Szőllősgyörök, Tiszatarján, Und, Vásárosnamény, Vásárosmiske, Zalaegerszeg, Zsámbok.

Szeptember 10-én, kedden: Diósvizsló, Felsőireg, Inke, Martonvásár, Nagycsákány, Nagyvázsony, Pápa, Rábacsanak, Szikszó, Szamosszeg.

Szeptember 11-én, szerdán: Balatonfüred, Becsehely, Biharkeresztes, Gyöngyöspata, Hajdunánás, Kaba, Nyirmada, Pápa, Tiszakarád, Polgár, Ujmalomsok.

Szeptember 12-én, csütörtökön: Etyek, Jánk, Nagyszékely, Nyirbátor, Orosháza.

Szeptember 13-án, pénteken: Kehida, Orosháza, Páli.

Autó

507 „Fiat", keveset használt, teljesen jó állapotban

eladó

megtekinthető és értekezni lehet Hungária üzemfelszerelési és Áru kereskedelmi Rt-nél, Hunyadi ucca 11. sz.

Helyi képviselőt keresünk

kórházak, orvosok, hivatalok, irodák és nyilvános helyiségek látogatására

elsőrendü tömegcikkünk

terjesztésére. Könnyü munka. Igen magas jutalék. Csak jómegjelenésü, nagyon szorgalmas urak irjanak **Universal**, Budapest, V. Bank-utca 1. sz.

Szőrmeáruk

kész bundák legolcsóbban

Adler Jenő szücsmesternél szerezhetők be.

Balthyányi-utca 2.
Fiók üzlet: Piac-utca 83.

Óriási ballon emelkedik minden reggel a magasságba az Első Takarékpénztár palotájának lapos tetejéről

Uj kisérletezés a Földrajzi Intézet kebelén belül. — A magyar meteorologiai tudomány lendületes fejlődése. — Megtöltik a piros léggömböt és percre vágják el a fonálját, hogy mérhetetlen magasságba szálljon Még 10.000 méter magasságban megfigyelik a léggömb utját, ami 24 kilométeres távolságnak felel meg. — Percenként 150 méteres sebességgel emelkedik a léggömb.

Keletről most indult el a napszekér s a harmatos reggel hüs levegője szántja végig az arcom. Ugy érzem, hogy kora reggel a legszebb a város s mi városiak milyen keveset látunk a kora reggelből. Halk, csendes az ucca, mintha mindenüt beteget, vagy halottat virrasztottak volna az elmult éjjel. A város végéről indulok meg s jól esik érezni, látni, hallgatni ezt a falusi csendességet. De minél közelebb jövök a városhoz, annál nagyobb és gyorsabb tempóban menekül a csend s mikor a Nagytemplom közelébe érek, már érzem, hogy elvesztettem a nyári reggel romantikáját. A nap korongja pedig elárulja, hogy ma még forróbb nap lesz, mint tegnap volt, szeptember tisztességére. Most az egyszer nem is bánom a forró napot, tiszta eget, mert igen érdekes kisérlet megfigyelésére megyek.

Az utóbbi időkben megfigyelhette az ujságolvasó közönség, hogy egy hírecske minden nap pontosan ott van a közönséges és napról napra változó napi hirek között, nemcsak a Debreczen hasábján, de minden érdemleges lapban. És ez a hir az időjárást jelentő, ugynevezett meteorologiai időjelentés.

Ma már ugy odatartozik ez a hir az ujságot olvasó érdeklődésének köréhez, mint akármelyik más napilapot töltő, fontos tudósitás. Roppant horderejü, kiszámithatatlan előnyöket nyujtó tudománnyá nőtte magát a meteorologia

s hogy mit jelent külföldi viszonylatban pl. arra elég legyen hivatkozni a német mezőgazdaság meteorológiai kisérleti állomásaira. De most nem ezzel a témával óhajtunk behatóan foglalkozni, hanem azzal, hogy Debrecen, mint egyetemi város, a főváros után az első ennek a kérdésnek kutatásában, továbbfejlesztésében is. Mivel ez a kérdés, mint tudomány a földrajz szakhoz tartozik, itt Debrecenben is az egyetemi Földrajzi Intézet foglalkozik ennek a tudományos kérdésnek kutatásával, népszerüvé tételével, dr. Milleker Rezső egyetemi tanár, intézeti igazgatóval az élén, aki dr. Berényi Dénes és dr. Mendől Tibor tanársegédekben képzett, alapos tudásu segitő társakra talált.. Most is ilyen tudományos kisérletre mentem fel az intézetbe, ahol

éppen a legujabb kisérlethez készültek elő: a léggömb töltéshez.

Mert ez a kisérlet léggömbbel történik. Az intézet egyik termében hatalmas hidrogén-tartály áll.

— Most érkezett a napokban, — mondja Berényi tanár-segéd, — aki az előkészitett gumiburkolatát a léggömbnek éppen most teszi az érdekes szerkezetü mérlegre, melynek az a hivatása, hogy a hidrogént lemérje, amivel telitik a léggömböt. Mivel a léggömböt éppen a hidrogén gázzal teszik könnyebbé, mint a levegő, azért a mérlegnek ugyanarra a karjára teszik a sulyt is, ahol a töltendő léggömb anyaga van. A kisérleti célu léggömböt 80 gram hidrogénnal telitik, ami aztán percenként 150 méteres emelkedési sebességet ad a hatalmas méretü léggömbnek. Alig néhány pillanat alatt készen is van a töltés, spárgára kötik a piros gömböt és már megyünk is teljes felkészültséggel az Első Takarék palotájának udvar felőli lapos tetejére. Négyen végzik a kisérletet, én vagyok a látványosságban gyönyörködő vendég.

Fennt a tetőn állunk. A közeli Kistemplom csonka tornyán elmult pár perccel fél 8. Még soha nem láttam ilyen toronymagasságból Debrecent. Milyen hatalmas méretü, óriás kiterjedésü, nagy város; csak most ámulok rajta. Pillanatig nem is tudom tájékozni magam a tetők sokféle, furcsa tömkelegében. Mig a két tanársegéd vizszintezi a teodolit nevü müszert, melyet vizszintes helyzetben, észak-dél vonalban kell felállitani a kisérlethez és arra való, hogy az elbocsátott léggömböt távcsőszerü felszerelésével még 10.000 méter magasságban is követni tudják, sőt ez a müszer magát az emelkedést is méri, szögeket számol s különféle földrajzi fekvéseket mutat. Mondom, mig ezt a csodaszert állitja a két tanársegéd. addig a reggeli szél vigan libegteti a hatalmas léggömböt, mit az egyik antennához erősitettek volt meg, én pedig figyelem a reggeli Debrecen házak fölötti rajzát. A kémények lassan pipálják a füstöt és a város szélét finom, lilás párába foglalják, mint halvány fátyolba a szálló harmatcseppekből osonó párák.

Milyen szép, milyen nagy ez a város. A Nagyerdő felől kiütközik a dombon álló viztorony és a klinikák sora, mint apró épitőkockaházikók tekintgetnek erre.. Az épülő egyetemi lakások, központi épület épületeiből pedig csak a pókhálós állványozást veszem ki.. A Ternka malom szárnynélküli voltában most tünik elém életemben először. A Kossuth uccai templom pedig mintha hatalmas dombon állana, ugy terül elém. A Miklós ucca felé semmit sem látok, de a vagongyár, dohánygyár egészen elém borul. A pályaudvar egy részén pedig ugy futkároznak a kicsi lokomobilok, mintha gyermekszoba játékszerei lennének. Egészen elmerülök a fenségesen szép panoráma vizsgálásába, bámulásába, mikor hallom, hogy:

— Egy perc mulva indul, — mintha csak állomásról engednék ki a vonatot. Ugy látom, hogy a léggömb is érzi a vesztét, mert most egy kóbor szellő ugy tépázza, ráncigálja, mint egy óriás vihar az igazi ballont.

— Mehet! — adja ki Berényi tanársegéd a parancsot, mire az altiszt elvágja a vékony spárgát és a piros, szép, nagy ballon, — mire bizonyára minden kicsi fiu, leány büszke lenne, — a titokzatos tartalom, a hidrogén egyszerre emeli a beláthatatlan kétségek felé.

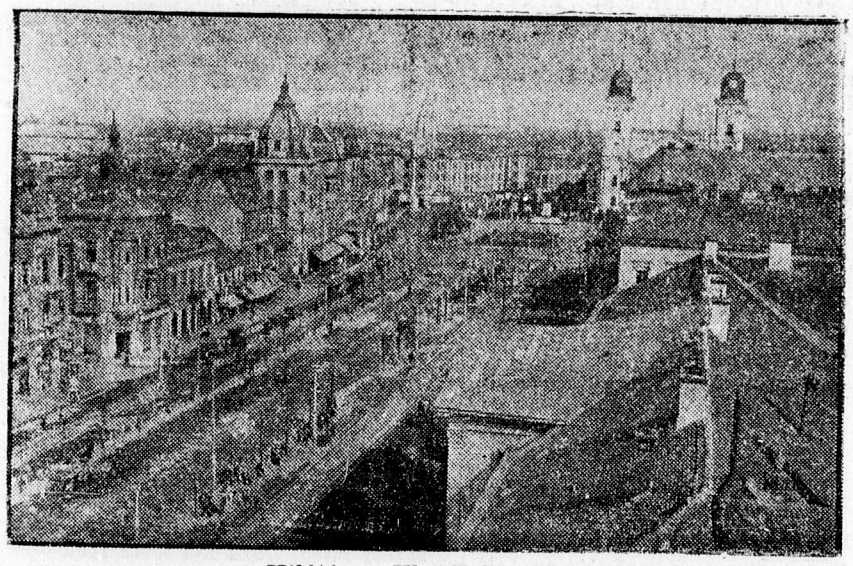
Percenként 150 méter. Nézem a piros gömböt, amint felfelé uszik az azur égben. Százötven percenként, de mintha legalább is ezer méterrel menne percenként. Már alig ökölnyi nagyság, mikor Mendől tanársegéd, aki az időt és emelkedést számlálja, bejelenti, hogy:

— Egy perc; mig Berényi tanársegéd a teodolit távcsövével követi a menekülő, emelkedő léggömböt. Most aztán pár pillanatig olvasnak valamit a titokzatos müszeren, számitanak, mormolják a szavakat, — mint valami titokzatos szekta rejtelmes papjai, aztán megint a gömböt nézik, figyelik és különféle csavarok, igazitékok segitségével igyekeznek a teodolit távcsövének mezejében tartani.

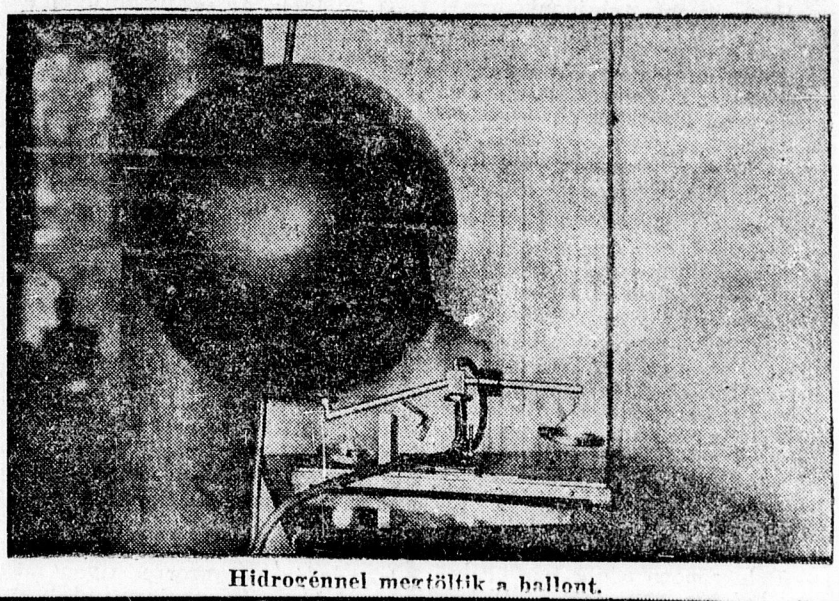
— Két perc, három perc, négy perc .... és én már szabad szemmel nem látom a keletre tünedező gömböt. Elveszett pirosságával a mérhetetlen kék tengerben, mint egy szinét tett csepp.

— Háromezer méter! — hallom bizonyos idő elteltével, mig a Mendől tanársegéd zsebkönyvében egymás alá emelkednek a számsorok, adatok, mig Berényi most már könnyebb tempóban tartja a teodolit fogságában a gömböt.

— **Hatezer méter!** — hallom a szót, majd engem is oda-

Kilátás az Első Takarék palotájáról.

Hidrogénnel megtöltik a ballont.

A léggömb az elbocsátás pillanatában.

Teodolittal figyelik a szálló léggömböt.

intenek, hogy nézzem meg a szabad szemmel nem látható gömb uszását a végtelen felé. Belenézek a távcsőbe, hát a nagy, nagy messzeségbe,

mint egy piros könnycsepp, olyan az elszabadult gömb.

Mint egy piros könnycsepp s ezt az illuziót még elfogadhatóbbá teszi a finom látcső. És látom most, hogy mennyire fut, rohan, száguld a földtől ez az apró semmiség. Nem merem megreszkirozni a tudományos társaságban, hogy milyen jó annak a szerencsés léggömbnek, elfuthat minden felelősség nélkül erről a szeptemberes, beiratkozásos, tankönyves, pénztelen földről s ki tudja, hol áll meg, merre jut?....

Ilyent persze nem mertem meggondolatlan megmondani, hát csak néztem a futó, piros könnycseppet, mig jótékony figyelmeztetéssel át nem kellett adnom figyelő helyem a tudománynak.

Egyszer aztán hallom, hogy:

— **Tizezer méter s nézem a szemben lévő toronyórát: pont 8 óra.**

Alig vettem észre s egy kerek óráig figyeltem a messzeségbe tünő gömböt, vagy helyesebben asszisztáltam a gömb eltünésénél. Egyszer aztán megszólal a távcsövet figyelő Berényi dr. is:

— **Eltünt, — s valahogy kiérzem ebből az egy szóból a tudomány tragikumát, végességét, mert ime, még egy egyszerü léggömböt sem tud 10.000 egynéhányszáz méteren felül követni.**

Lassan leszerelik a müszereket és most már komoly formában is beszélünk a gömb-eregetésről:

— Alig egy hete kisérletezünk ezzel a léggömb-eresztéssel, — kezdi a magyarázatot Berényi tanársegéd — s már is igen szép eredményeket jegyeztünk le.

— Mi ez tulajdonképpen? — adom fel a nem mindennapinak látszó, felette egyszerü kérdést, amivel némi megbotránkozás-félét kelthetek, ha jól látom, mert hiszen végignéztem egy kisérletet s azt se tudom, hogy miért, mi célból?....

— Hogy ez mi tulajdonképpen?! Hm... ez Polot ballon felereszték volt. Igy hivják, ez a neve ennek a munkának, amit most végeztünk. — Bizonyára ez a Polot volt az első ur, aki ezzel kisérletezett, — gondolom én.

— És mi a célja e kisérleteknek?

— A magas levegőréteg légáramlásának és megállapitásának a tanulmányozása. Nagyon érdekes megfigyeléseket, igen értékes megállapitásokat tudunk ezzel az egyszerü léggömbbel végezni és a teodolit segitségével.

A meteorologiában felette nagy szerepe van ennek a mérésnek, a magas levegőréteg légáramlásának megállapitásával. Csak a jövő fogja megmutatni, hogy milyen nagy horderejü dolog a meteorologia és ennek a tudománynak éppen a levegőre vonatkozó és a légrétegekre vonatkozó sok, sok megfigyelés.

— Debrecenben eddig felsőbb légréteg kutatás nem volt, hiszen a pesti Meteorologiai Intézetnél is csak alig két éve kisérleteznek ezzel.

— Igen fontos megállapitásokat tudunk ezzel a kisérlettel szerezni pl. a szelek magasságára, sebességére is, hiszen szerencsés esetben, mint ma is, 10.000 méter magasságig is követhetjük a léggömböt, ami nem légvonali távolságban, — mint a minap kiszámitottuk, — körülbelül 24 kilométernek felel meg.

Ezzel a kisérletezéssel is gazdagabb lett Debrecen meteorologiai megfigyelése, mert a léggömberesztés adatait pontosan lemérik, feljegyzik, évről évre összegyüjtik és a jövendőnek adatokat adnak át az egyre reálisabbá levő meteorologiailag fejlesztett mezőgazdaság céljaira.

Reggelenként pedig egy-egy piros léggömb elindul Debrecen felől és a magasságos magasságban is hirdeti Debrecen tudományát és kulturáját.

Szalacsy R. Imre.

A vasutasok országos vándorgyülése Debrecenben

Amint már jeleztük, f. hó 8-án, vasárnap délelőtt fél 11 órakor tartja az Arany Bika disztermében a vasutasok legnagyobb gazdasági egyesülete a VOGE. II-ik országos vándor nagygyülését, a melyen a vasutas társadalom legégetőbb ügyeit s azoknak rendezhető lehetőségeit világitják meg a központ leghozzáértőbb szónokai. Vasutasok! Nyugdijasok! Nyugbéresek! Az ország minden részéből áldozatokat hoznak, itt lesznek a vasutasság képviselői, Ti is saját érdeketekben legyetek ott mindannyian a Bika disztermében, ahol minden érdeklődőt testvéri szeretettel vár a VOGE vezetősége.

Kábelekkel akarják kicserélni az ország telefonhálózatát

A kereskedelemügyi minisztérium hatalmas programot dolgoz ki az ország egész telefonhálózatának kiépitése és modernizálása ügyében.

Az eredeti program szerint arról van szó, hogy az országot behálózzák uj vonalakkal és igy a legkisebb tanya is elérhető lesz telefonon. Az uj kereskedelemügyi miniszter ezen a programon változtatni kiván, amennyiben az ország területén a nagy városoknak egymással való beszélgetése igy igen gyakran sokkal nehezebben bonyolitható le, mintha például Berlin vagy Páris beszél Budapesttel.

Ennek az oka az, nogy a külföldi beszélgetések kábeleken történnek, mig az ország területén a telefonhálózat légvezetékeken épült fel, amelyre a légköri villamosság állandó zavaró hatással van.

Ennek kizárása okából most a kereskedelemügyi miniszter sürgős költségvetést kért arranézve, hogy milyen összegbe kerülne az ország fontosabb területeit összekötő telefonhálózatoknak kábelekkel való kicserélése.

Megalakulás előtt a Lakók Szövetsége

Dr Bencsik Zoltán nyilatkozata.

A napokban adtunk hirt arról, hogy Debrecenben is megmozdultak a lakók s a háztulajdonosok szervezkedésére ők is szrevezkedéssel felelnek. Az uralkodó nyomasztó gazdasági viszonyoknak hü képét tükrözik vissza azoknak a leveleknek százai, melyeket a felhivásra az Előkészitő Bizottság elnöke, dr Bencsik Zoltán kapott. A lakók tömege, akik eddig elhagyatottságot éreztek, boldogan nyulnak a kinyujtott segitőkéz felé s ki-ki a maga tehetsége és képessége szerint siet a szervezkedés segitségére. Felemelő látvány, hogy ebben a nagy szociális-gazdasági kérdésben hogyan kerülnek egy plattformra különböző politikai pártállásu egyének s ez a nagy szó: lakáskérdés, milyen paranesszerüleg teremti meg a lelkek egységét.

Amikor ezt látjuk, szinte önkéntelenül felvetődik a kérdés, ha a magyar népet egy gazdasági és szociális kérdés, mint amilyen a lakáskérdés, egyszerre ilyen megmozdulásra és egységre tud hozni, mi lehet az oka annak, hogy a politika láthatárának ege olyan felhős, olyan tunyaság üli meg és olyan széthuzós, hogy láttára kétségbeesnünk kell. A Lakók Szövetségének megalakulását megelőző nagy érdeklődés megadja erre is a feleletet.

Ha a magyar nép látja, hogy törődnek dolgaival, bajaival, becsületes lélekkel támogatja azt, aki ezt teszi. Széthuzás nincs, ahol ezt mesterségesen nem készitik elő. — Sajnos, erre vállalkozók mindenütt akadnak, ahol politikáról van szó. A Lakók Szövetsége politikamentesen óhajt megalakulni, ezért van már az első perekben egység.

A legszegényebbtől — a leggazdagabbig mindenkit érdekel a lakáskérdés. Nem lehet átsiklani e kérdés felett, nem lehet egyéni szempontokból nézni ezt a kérdést, *nemzeti kérdést kell csinálni a lakáskérdésből!*

Érdeklődtünk dr *Bencsik* Zoltán nál, az Előkészitő Bizottság elnökénél a továbbiak iránt, ki is a következőket mondta:

— Tengernyi elfoglaltságom közepette vállaltam el a megtisztelő felhivást, hogy álljak a mozgalom élére. Kellemes házigazdám van, éves lakbérszerződésem, ugy hogy egyénileg nem érdekelne a dolog. De sokfelé fordulok meg, sok emberrel tárgyalok és mindenütt azt láttam, mindenkitől azt hallottam, hogy a nagy, magasztos és szent célt, mely célért kell dobogjon minden magyar szive: *Nagy Magyarországot*, csak akkor és ugy érhetjük el, ha egységben, kéz-kézbe téve, izmos karral, ép lélekkel végezzük el azt a munkát, melynek hálaimáját a kassai dómba kell elimádkoznunk. Az ép lélekhez — ép test kell, — ehhez pedig szükséges, hogy a lakáskérdés európai szinvonalra emelkedjék nálunk is. — Ezért vállaltam a hálátlan feladatot. De ha arról van szó, hogy a közért, a felebarátaim jólétéért, nyugodtságáért, emberi lakásáért kell szenvedjek, vállalom ezt.

— Egyébként a szervezkedés szépen folyik. Még mindig jönnek a jelentkezések, *várjuk is még a nagy tömeg további jelentkezéseit*, mert addig az elnökség, elnöki tanács, választmány, jogi, pénzügyi, kultur, propaganda bizottságok jelöléseit nem akarjuk megejteni, mig lehetőleg mindenki be nem jelenti csatlakozását, hogy az összességből válogathassuk ki a jelölésre alkalmasakat.

— *Ez uton is kérek minden főbérlőt, bérlőt, üzletbérlőt, hogy a Szövetség megalakulásához csatlakozzon cimemre irt* (Arany János u. 33.) *levlapon, vagy telefonon 1791. szám alatt, mert még e hóban összehivni óhajtjuk az alakuló közgyülést. Ugyszintén azt is kérem, akiknek lakásügyben panaszuk, kellemetlenségük, perük van, ezt is jelentsék be sürgősen nálam, hogy tanáccsal, segitséggel és dijmentes jogi védelemmel elláthassuk.*

Temetnek

Szomoruan fájdalmas gyászmenet vonul el lassu, méltóságteljes menetben. Temetnek. A fehér gyászkocsin szép, fehér koporsó, ráirva: élt 18 évet. A koszoruk élő és müvirágai is mind fehérek. Fehérek, mint annak a leánynak hófehér, ártatlan lelke, ki a tegnap még mosolyt erőltetett vértelen, keskeny ajkára. A bánatos szülők mélyen lehajtott fejjel követik a koporsót s a fel-felcsukló, szivettépő zokogás szüntelen felsir a megtépett, vérző kebelből... A gyászoló közönség is megilletődve halad és a jókedvet fagyos, hangtalan siri csönd váltotta föl.

Látásból én is ismertem. Itt haladt el minden reggel az ablakom alatt, valamelyik gyárban dolgozott. Kora reggel indult munkába, mert mindig első akart lenni társai között. Még mindig magam előtt látom, amint gyors iramban halad, de mindig csak egyedül. — Magába zárkózott, félénk kis teremtés volt, kinek egyetlen gondja: szüleinek nagy terhén könnyiteni.

...Februárban történt, egy kegyetlenül zimankós téli estén. A vihar irtózatos erővel tombolt, melynek nyomában siró, jajgató hangok kegyetlenül vad táncot lejtettek... A megdermedt, csupasz fák koronái szüntelen sikongtak... Az ablaktáblákat havas eső csapdosta és a legkisebb résen is: csontrepesztő hideg ömlött a szobába...

Farsangi mulatságra készült. Az első bálra, a leányálmok hófehér, ártatlanul kedves gyönyörü álomvilágába. A zene szólt... A párok egymáshoz simulva végig lejtették a termet. Bent kacagó jókedv, kint pokoli hangzavar. A cigány derüs arcán paján mosoly fakadt, amint teljes odaadással rezgeti a hurokat. Most valami andalgó, majd gyorsabb ütemü következett, amelyet végül tüzes, pattogó csárdás zárt be. A jókedv tetőpontra hágott. Itt-ot már duhaj felkiáltás hangzott fel s nyomában a lábak dobbanása kisérte a taktust.

Sokat táncolt ő is. Ábrándos kis lelke rohant az árral: kacagott, ujjongott s önfeledt, boldog mámorban uszott...

Reggel felé ment haza. A vihar még mindig tombolt. Vékony báli ruháját magához szoritva — sietett haza. Fázó kis teste meg-megremegett és mélyen kongó köhögés szakadt föl kebléből. Ágynak esett. Sápadtan fehér arcán: tüzrózsák jelentek meg; keskeny ajkán a bőr — repedezett. Lázálmok gyötörték. S ő csak mosolygott, szüntelen mosolygott... Szép, hófehér ruháját vette fel s ment az első bálba.

...Egy meleg, szép nyári napon történt. A kert, az udvar: tele volt virággal. Pompázó, szines kelyhükből: ömlött az illat... Szállt, szállt be a nyitott ablakon... a hófehér ágy fehérebb virágához. A megmeredt, fiatal test néma mozdulatlansággal feküdt: rózsaszinü arcáról elhervadtak a lázrózsák s ajkán a mosoly — jéggé fagyott.

Volt... nincs.

Most viszik az utolsó utjára. Mikor a hideg, nyirkos föld magába zárja, ráirják a fejfára: *élt 18 évet.*

(Mikházi.)

ALRAUNE.

Bemutató a Vigszinház mozgóban.

Tegnap este nagy érdeklődéssel várt darab premierje volt a Vigszinház mozgóban, Hanz Heinz Ewers világhírü regények, az „Alraunának" filmváltozata. Az előadás beigazolta a várakozók reményeit: a film minden tekintetben méltó volt a regényhez, amelyből készült. Természetes, hogy nem lehetett hüen feldolgozni azt a témát, amely könyvalakban csak számos elkobzás után juthatott a szabad terjesztés jogához. A filmen a kényes szituációk sokkal erősebben hatnak. A rendező mesterien átalakította a mesét, ugy, hogy az erkölcsieknek is eleget tett és mégis meglepően jó filmet csinált. De három olyan színésszel, mint Brigitte Helm, Wegener és Petrovich Szvetiszláv, talán nem is lehetett volna rossz darabot csinálni.

Brigitta Helmnek minden eddigi filmje közül ez a szerep volt a legjobban a testére szabva. Csodálatos démon volt, ösztönös és raffinált, a rossz ösztönök és a jótakarás végzetes kettősségével megverve. Minden mozdulata élmény, szeműdökének egy rándulása többet jelentett, mint más színésznők egész drámai manőverezése. — Wegenert nem bírja el a vígjátékokat termelő modern német filmgyártás. Sokáig nem volt robosztus egyéniségéhez illő szerepe és nem játszott. Most, hogy korának egyik legnagyobb és legérdekesebb színésze. — Petrovich Szvetiszlávról elég annyi, hogy pompásan megállta a helyét nagy partnerei között.

A Vigszinház mozgó igazgatósága a megnyilvánult nagy érdeklődésre való tekintettel valószínüleg kénytelen lesz a darabot hétfőn és kedden is játszani. A bemutatón már fél kilenckor nem volt jegy a pénztárban . . .

„Meteorban" szombaton: — „Az ezüst pók" misztikus történet 8 felvonásban. Maria Paudler és Walter Rilla val és „Mindenki tett, nines tovább" 7 felvonásban. Harry Liedt kével. Előadások: 7 és 9 órakor.

„Meteorban" vasárnap: „A legyőzhetetlen" (Rinaldó, a bilincstörő), 8 felvonásban. Luciano Albertini és Vivian Gibsonnal és „A milliomos Jimmie", 8 felvonásban. Előadások: 3, 5, 7 és 9 órakor.

Mozgószinházak műsorai.

Vigszinház:

Péntek, szombat, vasárnap.
Szeptember 6, 7 és 8.
A kinematografia legnagyobb csodamüve.
Kizárólag csak 16 éven felülieknézhetik meg! Budapestet megelőzve!
Hans Heinz Ewers világsikert aratott regényének, az „Alraune" nyomán készült:
ARJUNA.
(Alraune.)
Fantasztikus dráma, két rész, 12 felvonásban.
Arjuna (Alraune): Brigitta Helm, Professor ten Brinken: Paul Wegener és Frank Braun: Petrovics Szvetiszláv.
I. rész: Az ördög konyhája.
II. rész Alraune igazi arca.

Uránia:

Péntek, szombat, vasárnap.
Szeptember 6, 7 és 8.
Tom Mix legizgalmasabb bravur attrakciója:
A PUSZTÁK LOVAGJA.
Érdekfeszitő kalandok. 2 rész, 12 felvonásban.
I. rész: A kineskeresők.
II. rész: Aranyváros.
Kisérő: Fox, világhiradó.
Jönnek, hétfőtől, **Vigszinházban:** „Konzervált szerelem" (Nagyvárosi életképek). George Sidney, Jean Herholt és George Lewis. Megelőzi: „Nászutasok szállodája" (Tanulságok egy házasság mélyéből). Dorothy Gulliver és George Lewis. **Urániában:** Marokkói menyasszony (Él a bosszu). Keleti drámа. Claudia Victrix. Jaques Catelain és Lucien Dalsalc. Megelőzi: „Az első csók". (Szerelmi kalandok.) Anny Ondra és Werner Fitschau.

Sodró vihar nyomán bus Erdélyen végig

IV. közlemény. Irja: Zágoni Kelemen.

Reggel a Meszes tövében. — Az első Fadrusz alkotás. — A Wesselényi szobor is szomoru sors előtt áll. 10 évvel ezelőtt a bivalyokkal akarták a román katonák lehúzatni. — Ismeretlen Wesselényi adoma a szoborról. — Már egy Fadrusz emlékművet leszereltek a románok Zilahon.

A Hatló felől most kél a Nap. Még a hegy alatti völgyben ködös, sötét a reggel, de lent, a városban már arany sugarakon táncolnak az apró porszemek. Az erdélyi városokat jellemző négyszögü piacra egymásután jönnek az ezeréves divatu ruhákban a falusi románok, kik tejet, kerti árut, gyümölcsöt hoznak.

Magyarul, románul folyik a vásár, vagy helyesebben olyan kettős nyelven, mert egyik fél se tudja biztosan a másik nyelvét, csak ugy tördelik, mint a málé kenyeret, de azért megértik egymást.

Különösen meg az árakban, mert ott egy banit sem tévednek, pedig előirásszerüleg alkusznak félfillérnek megfelelő árkülönbözetekért is. Városi embernk még hajnal az ilyen kora reggel, de azért itt már mindenki talpon van. Tehát mi is. Megyünk a dolgunk után. A legelső Fadrusz alkotást akarjuk megnézni még most a helyén, mert ugy hírlik, hogy ezt is elteszik innen az uj hódítók.

A hatalmas négyszögü tér közepén áll a szobor. Szép, impozáns alkotás, méltó társa a kolozsvárinak. Érdekes ennek a szobornak a története is, már csak azért is, mert

ez volt az első Fadrusz alkotás, sőt ezzel a szoborral tünt fel a mester Magyarországon.

Mikor az egyesített Szilágy vármegye elhatározta, hogy a nagy Wesselényinek, vármegyei szülöttének, a zsibói nagyurnak emlékét megörökíti méltó formában, meg is hirdették mindjárt a szoborműre a pályázatot. Meghirdették, de még a pénzük sehol sem volt. A pályázat pedig sikerrel járt, mert

a sok pályázó közül legérdekesebbnek, egyben legértékesebbnek éppen a Fadrusz János által benyujtott pályamunkát találták.
Első komoly pályázata volt ez a szobor Fadrusznak s elsőnek el is fogadták,

de a kivitelre hiányzott a pénz. Igy esett meg, hogy az első alkotását csak a pozsonyi, kolozsvári művei után tudta átadni Fadrusz a magyar társadalomnak Zilah városában, mikor aztán nemcsak a terv, de a pénz meg volt reá.

Most aztán az a hir járja, hogy ezt a szép és történelmi becsü, művészetileg is felbecsülhetetlen értékü szobrot is el akarják távolitani Zilah teréről,

hogy egy másik szilágysági embernek szobrát állitsák oda, még pedig Gheorge Pop de basestinek. Hogy mi lesz aztán a nagy Wesselényi szobrával, még arról nem szól a fáma. Ezelőtt tíz esztendővel már, még a bevonulás idejében el akarták távolitani Zilah teréről ezt a szobrot a megszálló csapatok, de

sehogy se tudták lecmelni a talapzatáról a tömör, roppant sulyu emlékművet. Pedig bivalyokat fogtak az érckolosszusba, de még a bivalyok se tudták megmozdítani kevélyen álló jó Wesselényi Miklós bronzalakját.

Aztán a nemes bosszu ugy próbált elégtételt szerezni, hogy hellyel-hellyel

belelőttek a szoborba, melynek lövések éktelenkedéseit most is ott látjuk a szobor fejének hátsó részén.

Mikor pedig látták, hogy a manlicher se járja a magyar szobrot, beleuntak a vandál munkába és azóta kicsit megbillenten, de még a helyén áll Fadrusz első remekműve.

A szobor a nagy Wesselényi demokratikus gondolkodásának a megszemélyesitője. Álló helyzetben adja vissza a nagy Wesselényi alakját, amint egy remekbe mintázott, vén jobbágy vállára teszi a kezét.

Wesselényi volt ugyanis az első magyar főur, ki szilágysági jobbágyait, magyart és románt egyaránt felszabaditott.

Ezt a fenségesen nagyszerü tettet, helyesebben gondolatot adja vissza Fadrusz szobra. Méreteiben és kiállításában is egyike volt az ország legszebb szobrainak. És most az előtt áll, hogy félre teszik valahova, holott

minden kulturország büszkén vállalná magáénak diszül és pompául.

Most hallottam egy kedves, népszáján forgó adomát erről a szoborról. Az ismeretes, hogy Wesselényi virágjában nem vetette meg a csinos falusi fehérnépeket és bizony nem egyszer baj fordult elő különösen a leányzókkal, akiken csak egy gyors férjhezadás segitett. A rosszmáju köztudat ennek a szobornak a gondolatát is igy adja vissza. Történetesen pedig igy. Az egyik vén jobbágy beállit a zsiból nagy urhoz, akinek mindig volt szép szava, jó szava a szegény emberhez is. És kezdi az öreg jobbágy, hogy:

— Nagy jó uram, instálom, kegyeskedik ismerni az én Rozál lányomat?

— Hogyne ismerném, Esvány, persze, hogy ismerem, hiszen az udvarban cseléd . . .

— Ugy, ugy, instálom, itt cseléd az udvarban, hanem elég baj az neki, mert bizony, mit titkoljam, bántja a kicsi a nagyot, mert instálom, nem magával van már a leány, mert hát kegyelmes uram, bíz azzal megesett a szégyen . . .

— No, jó, jó öreg, Esvány, nem kell azért kétségbeesni, majd csinálunk valamit azzal a Rozállal, — mondja a báró és a jobb kezét a vén jobbágy bal vállára tette, mint azt a szobor is példázza . . . — mondja a rosszmáju fáma . . .

Hogy pedig nem minden alap nélküli a rosszmáju fáma híre, arra megismétlem egyik könyvben olvasott gavallér esetét éppen a nagy Wesselényinek, aki a fehérnépekkel mindenkor szívesen töltötte az időt, ha mindjárt jobbágyok voltak is azok a fehérnépek. Igy olvastam pedig egykoron azt a gavallér esetet:

A báró kiadta parancsba, hogy minden takaros vászoncselédet kimosakodottan, ünnepi ruhában küldjenek fel a kastélyba, mert választása lesz a legszebbek közül. A parancsot kiadta s megindult a parancs végrehajtása is, ami akkoron könnyebben is ment, mint pl. máma. Hanem hírét vette a báróné is, akinek éppen elég véleménye volt az efféle nem megvetendő „bolondériáról". Tudta, hogy erős szóval semmire se menne, hát más megoldást talált ki. Maga is paraszt menyecskének öltözött, különben is felette csinos voltát még csinosabbá tette és mikor felvonultak a paraszt menyecskék, lányok, ő is közéjük állott és várta a választást. A nagy teremben állottak fel a szépek, köztük a haragos szivü báróné. Bejött a báró, akinek vagy volt, vagy nem volt tudomása a felesége ottlétéről s végig járta a nagy termet, megszemlélte a vidék szépségét és végeredményképpen odament a bárónéhoz és mint legszebbet, őt választotta ki. Kézen fogta a paraszti ruhás bárónét és mosolygósan magával vitte az ámuló paraszt menyecskék közül. Anynyi bizonyos, hogy ez is rávall a híres gavallérra, mert a nehéz feladatot is könnyü, elegáns megoldással hidalta át.

És most a szobrát viszik, valahova el viszik, legalább is el akarják vinni, lehet, hogy éppen a család görcsönyi kastélyába, egy kicsi, szilágysági faluba a többi Wesselényi reliquia közé legpompásabb disznek.

Hogy elviszik, azt szinte bizonyossággal el lehet mondani, hiszen éppen Zilahon vitték el a mult esztendőben egy másik alkotását, a Turul emlékét Fadrusz mesternek, mely az egyik parkban állott. Ma leszerelt állapotban fent, a református nagy templom kertjében várja, hogy a kegyelet visszaállitsa. Pedig ez a Turul emlék egyenes ajándéka volt a zilahi diszpolgárnak, Fadrusz Jánosnak, aki igen megszerette a Meszes alatti várost és sok kedves napot töltött ott, sőt egyenesen ott kezdett foglalkozni első esetben a nagy port felverő rovásirással is, mitől a magyar sajtó 1902—1903 esztendőkben ugyancsak hangos vala.

Ezt a Turul madárral diszitett emléket is a rovásirással diszitette fel a mester annak emlékére, hogy egykoron Tuhutum vezér a szilágysági ma is élő monda szerint a Meszesen keresztül vezette be az első magyarokat

s mindjárt meg is alapitották Zilahot vagy helyesebben elfoglalták annó, a honfoglalás idejében. A Meszesre vezető nagy ucca ma is őrzi Tuhutum vezér emlékét, bár a tudósok nem mindenben vannak egy véleményen a mondával, holott a Turul emlék rovásirása is ezt hirdette, míg a ma mát Mária Regina parknak keresztelt Erzsébet ligetben állott. Most leszerelten, busan várja a visszaállitást a református templom kertben, vagy szebb napok virradtával valahol másutt, a régi helyen, a megillető helyen, de ki mondhatja meg, hogy mikor lesz az a hajnal s hol leszünk mi akkor? . . .

(Folytatjuk.)

S
SOK
K
100000
művészi fénykép forog közkézen, melyek mind
Liener Béla
fényképész
Csapó uccai műtermének munkáját dicsérik.

A NAP HIREI

Milyen idő volt és milyen idő várható

A Földrajzi Intézet jelenti szeptember 6-án:

Időjárásunk átalakulása folyamatban van. A délnyugati légáramlás ma már a talaj felületén is észlelhető volt. A nyugati ciklon előoldali légáramlása a felhőzetet eddig még lényegesen nem növelte és még mindig meleg levegőt szállított területünkre. A hőmérséklet ennek következtében lényegesen nem változott; maximuma a 30 fokot ma is meghaladta (30.3 C).

Az időjárás átalakulását jelzik a magasabb légrétegek szélviszonyai — Ma reggel Debrecen fölött 3800 méter magasságban még délnyugati 11 másodpercenkénti sebességü szél volt, a délutáni órákban azonban már 2000 méter magasságban megnövekedett sebességü, csaknem nyugati irányu légáramlás volt. — A légáramlasnak ez a jobbfelé való elfordulása a magasban már folyamatban lévő nyugati hidegbeáramlást jelzi.

Északnyugati légáramlással a felhőzet növekedése és hősülyedés várható, mely valószinüleg zivatarokkal fog járni.

— **Istentiszteleti rend a református templomokban vasárnap, szept. 8-án** Nagytemplomban délelőtt 10 órakor dr. Révész Imre, délután 5 órakor Hegedüs Kálmán. — Kistemplomban délelőtt 9 órakor Szele György, délelőtt 11 órakor Szabó Gyula, délután 5 órakor Uray Sándor. — Kossuth uccai templomban délelőtt 10 órakor Hegedüs Kálmán, délután 5 órakor Madar Zoltán. — Árpádtéri templomban délelőtt 10 órakor Perpéth Ferenc délután 3 órakor Magyar Bertalan. — Ispotály templomban délelőtt 10 órakor Kardos Lajos, délután 5 órakor Szabó Gyula. — Homokkertben délelőtt 10 órakor dr. Ferenczy György, délután 3 órakor Madarász József. — Nyilastelepen délután 3 órakor Papp Imre. — Csapókertben délelőtt 10 órakor Bagdi Dániel, délután 3 órakor K. Kiss László. — Ondód-Vedres dülő prédikál és úrvacsorát oszt Halász A. Belső Ohat, Ohat-Telekháza Síposs Imre. — Hármashegyen Kalas Ferenc.

— **Az evangelikus templomban** az istentiszteletet folyó hó 7-én, vasárnap délelőtt 10 órakor Rapos Viktor lelkész tartja.

— **Istentiszteletek a baptista imaházban.** A Szappanos ucca 83. szám alatt levő baptista imaházban, vasárnap délelőtt félkilenctől kilenc óráig imaáhítat, 9—10 óráig bibliamagyarázat, délután 6—7 óráig prédikáció, s fél 8—9 óráig ifjúsági óra ének- és zeneszámokkal.

— **A Dóczi-intézet évnyitó istentisztelete.** A Dóczi Leánynevelő Intézet évnyitó istentiszteletét 1929. szeptember hó 9-én, délelőtt 10 órakor tartja a Kossuth uccai templomba Sorrend: 1. Fennálló ének: 63 dics. 1 verse. 2. Közének: LXXXVI. zsoltár 1. verse. 3. Szószéki szolgálat. 4. Közének: 39 dicséret 3 verse. Elnöki megnyitó beszéd. Tartja: Szele György lelkész, az igazgatótanács elnöke. — 6 Himnusz.

x **Középiskolai tanárnőnél,** német, francia szakos, eredményes nyelvoktatás, magánvizsgákra előkészítés, **József kir. herceg ucca 41. sz. jobbra.**

A gázcsöveket is lopkodja egy fiatalkoru bünszövetkezet

Tettenérte a rendőr a három fiatalkoru tolvajt.

Az utóbbi napokban egyre-másra érkeztek a feljelentések a rendőrségre, amelyekben arra panaszkodtak, hogy ismeretlen tettesek elvágják a gázvezetékeket és a csöveket ellopják. Péntekre virradó éjszaka aztán hurokra kerültek a gázcsövek tolvajai, egy fiatalkoru bünszövetkezet.

Az egyik Rákóczi-utcai őrszemes rendőr ugyanis az egyik házból egy fiatalembert látott kiosonni, aki egy csomagot vitt a hóna alatt. Néhány perc mulva még két fiatalember jött ki a házból, szintén csomagokkal felszerelve. — A rendőrnek gyanus volt a dolog és igazolásra akarta felszólitani a fiatalembereket, akik azonban, amikor meglátták a közeledő rendőrt, futásnak eredtek. A rendőr azonban mindjárt látta, hogy itt bünös dologról van szó és a futók után vetette magát. — Hosszas üldözés után a Mester-utcánál utólérte a fiatalokat, akiket igazolásra szólitott fel. — A fiatalemberek nem akarták magukat igazolni, mire a rendőr mindhármójukat előállitotta a központi ügyeletre.

A rendőrség központi ügyeletén kihallgatták a három fiatalkorut, akikről kiderült, hogy ők követték el az utóbbi időben a sorozatos gázcső-lopásokat és a kivágott ólom és rézcsöveket eladták egy debreceni rézöntőnek, aki ellen természetesen orgazdaság miatt indul meg az eljárás. A három fiatalkoru ellen is megindította a rendőrség az eljárást és át fogják adni őket a fiatalkoruak birószágnak.

x **Orvosi hir.** Dr. Szőllősi Tíbor fogorvos, a budapesti fogászati klinika v. orvosa, rendelését Arany János ucca 2. szám alatt, (Hungária palota épület) megkezdte.

— **Személyi hir.** Mint azt már megírtuk, dr. Benedek László egyetemi tanár, a debreceni ideg- s elmeklinika kiváló igazgatója szabadságát a Skandináv államokban töltötte, ahol tudományos kutatásokat végzett. Dr. Benedek professzor most hazaérkezett Debrecenbe.

— **A törvényszék elnöke hivatalában.** Dr. Kesserü Lajos kir. törvényszéki elnök visszaérkezett szabadságáról és a kir. törvényszék vezetését helyettesétől, Almássy László kir. törvényszék tanácselnöktől átvette.

x **Az ARANY BIKA étteremben KISS BÉLA muzsikál.**

— **Előadás a magánalkalmazottak jogviszonyáról.** Ismeretes, hogy a népjóléti miniszter törvénytervezetet készittetett, amely a magánalkalmazottak, (magántisztviselők) és kereskedelmi alkalmazottak jogviszonyát szabályozza. Általános érdeklődésre tarthat számot az a mozgalom, amely a debreceni magántisztviselők részéről indult ki és amelynek eredményeképpen Debrecenben, szeptember hó 8. napján, vasárnap délután 5 órakor megjelenik Kertész Miklós, a Magyarországi Magántisztviselők Szövetsége központi főtitkára és a Kereskedő Társulat által előzékenyen átengedett dísz teremben, Piac ucca 8. szám alatt előadást tart, amelynek során ismerteti az új törvénytervezetet és a Magántisztviselők Szövetsége hivatalos álláspontját a törvény készülő egyes rendelkezéseivel szemben. Az összejvetelen minden érdeklődőt szívesen lát a vezetőség.

x **Tankönyveket Antalfy József** cégnél már most beszerezheti. Ujonnan vagy ócskán. Iró és rajzszerekből is legnagyobb a választék. — Antalfy könyvkereskedés Szentanna és Varga ucca sarok. Telefon 612.

x **Beiratás** a szeptemberben kezdődő tanévre, naponta 11—12 óráig, és délután 3—5 óráig. Német nyelvtanítás iskolás gyermekeknek a teljes kiképzésig. Hat éven aluli gyermekeknek állandó német játékdélelőttök. — Német Gyermekotthon, Piac ucca 34. szám, (lift).

x **Középiskolai tanárnőnél, német, francia szakos, eredményes nyelvoktatás, magánvizsgákra előkészítés, József kir. herceg ucca 41. sz, jobbra.**

— **Tévesen kézbesített csomag.** A tegnapi nap folyamán, valószínüleg tévedésből egy kézitáskát hozott hozzánk két kecskeméti fiatalember. — A táska női ruhákat tartalmazott és Zsatkovics Olga, névvel van megjelölve. A táska megfelelő igazolás mellett átvehető Fehér Mihály okl. gazdánál, Magoss György-tér 1. szám alatt.

— **Előzetes letartóztatásba a komádi verekedő cipészlegény.** Megírtuk tegnap, hogy Zöld Lajos komádi cipészlegényt, aki szerelmesét vasvillával agyon akarta ütni, a csendőrség őrizetbe vette és bekisérte a debreceni törvényszék fogházába. Dr. Szücs L. járásbiró, vizsgálóbirósegéd tegnapra maga elé vezettette Zöld Lajost és megkezdte kihallgatását. A gyanusított töredelmes beismerő vallomást tett. Kihallgatása után a vizsgálóbirósegéd kihirdette előtte az előzetes letartóztatásáról szóló végzést, amelyet Zöld Lajos tudomásul vett.

x **Harisnyákat, férfisoknikat, nyakkendőket, meglepő olcsó árban vásárolhat, Vitárius Sándornál, Kossuth ucca 17. szám.**

Mesterséges napfény (Quarz) alatt

Gyengén fejlett, rossz testtartásu (ferde gerincoszlopu, ludtalpu) gyermekek részére

Svéd gyógytorna állandó orvosi felügyelet mellett a

Therapia Gyógyintézetben

Fűvészkert-ucca 4. szám. — **szeptember 15-én kezdődik.** Jelentkezni lehet ugyanott naponta d. e. 10—12-ig. — Vizkurák, iszappakolás, Diathermia, villany quarz.

Olcsó cipővásár

Saját üzememben készült férfi-, női- és gyermekcipőket **páronként is**

szenzációs olcsó

árban árusitom.

Sok pénzt takarit meg, ha nálam szerzi be cipőszükségletét

„Record" cipőnagykereskedés **Hatvan ucca 30**

Megmozdult a közönség szive egy tanulni vágyó kis diákon

A tegnapi lapszámunkban egy levelet irt Tóth András III. gimnáziumi tanuló, mely levélben a jószivü emberekhez fordul, hogy adományaikkal segitsék ahhoz — hogy folytathassa tanulmányait. Ma minden szülő tudja, hogy mit jelent a szeptember hónap, hiszen a leggazdagabb embernek is fő a feje a beiratás, könyv vásárlás gondjaitól. És mégis megmozdult az ezerarcu közönség szive, és ma már megérkeztek az első adományok a Szerkesztőségbe, még pedig **Pákozdy** Sándorné 5 pengővel nyitotta meg az adományokat, mig **Boczán** Ferenc fodrászmester egy csomagban ruhanemüt küldött, a mely adományokat ezennel nyugtázunk és felszólitjuk Tóth András gimnaziumi tanulót, hogy este hat órától vegye át lapunk szerkesztőségében a számára érkezett adományokat.

x **Orvosi hir. Dr. Horvát Katalin** gyermekorvos, külföldi útjáról haza érkezett rendelését Batthyányi ucca 1. szám alatt megkezdte.

x **Leányintézetek közelében, vidéki leánykákat, teljes ellátásra elfogad úricsalád. — Német nyelvoktatás, zongora, kifogástalan nevelés. Cim a kiadóban.**

— **Hoór Tempis Erzsébet a rádióban.** Már a napokban hirül adtuk, hogy a debreceniek egyik büszkesége, Hoór-Tempis Erzsébet énekművésznő legközelebb a rádió közvetitésével gyönyörködteti rajongóit, remek énekével mikor is három Mozart áriát fog elénekelni. Mint látszik, nemcsak a debreceniek büszkesége ma már Hoór-Tempis Erzsébet, hanem országos viszonylatban is kivételesen nagy és értékes a művészete. Kifinomult csengő hangja, nagy mélységeket és zenei szépségeket visszaadó, színes, remek képessége a legnehezebb zenei teljesitmények visszaadására is a legtökéletesebb. A Debreceni Városi Zenedének nemcsak nagynevü tanárnője de elsőrangu művésze is a magyar énekművészetnek. Mint most már biztos és pontosan értesült hirt adhatjuk, az érdeklődő közönség tudomására, — hogy vasárnap énekel a rádióba Hoór Tempis Erzsébet énekművésznő, este 6 óra 15 perekor, három gyönyörü Mozart áriát, amikor is bizonyára igen sok rajongója és tisztelője fogja hallgatni Debrecenből is a kivételes tehetségü, remek hangu művésznőt.

x **Hol szerezheti be legelőnyösebben iskolakönyveit?** Használt, kifogástalan állapotban, az összes iskolák részére, legujabb kiadásokban cserélni lehet Belvárosi antiquárium, — **Kossuth ucca 15. szám.**

Nem magyar az, aki külföldre viszi pénzét!

Gyászrovat

Csuka János életének 55-ik esztendejében elhunyt. Temetése folyó hó 7-én délután 3 órakor lesz, a Király Ferenc ucca 5-ik számu háztól, a református egyház szertartása szerint tartandó ima után, a Hatvan uccai temetőbe. A temetést Fehértói tem. váll. rendezi.

Kiss Jolánka, II. éves tanitónőképzős, életének 17-ik évében elhunyt. Temetése folyó hó 8-án délután 3 órakor lesz, a Szent Anna u. temető kápolnájából, a róm. kath. egyház szertartása szerint tartandó beszentelés után, a Szent Anna uccai temetőbe. A temetést Fehértói tem. váll. rendezi.

Tóth András gazdálkodó életének 50-ik évében elhunyt. Temetése folyó hó 7-én délután 3 órakor lesz, Debrecenből Balmazujvárosra való szállitás után, Debreceni ut 87-ik sz. háztól, a ref. egyház szertartása szerint tartandó ima után a Keleti temetőbe. A szállitást Fehértói tem. vállalata rendezi.

Özv. Kocsis Istvánné szül. Bonyhai Mária életének 84-ik évében meghalt. Temetése folyó hó 7-én délután 3 órakor lesz, Nagyerdő 9. sz. gyászházától, a Nagytemplomban, a ref. egyház szertartása szerint tartandó ima után, a Péterfia uccai temetőbe. A temetést Gebauer Károly és Társa tem. váll. rendezi.

AZ OSZTÁLYSORSJÁTÉK HUZÁSA:

40.000 pengőt nyert: 49.

30.000 pengőt nyert: 35728.

15.000 pengőt nyert: 72948.

5.000 uengőt nyertek: 27745, 29948

40000 pengőt nyertek: 65185, 82173.

2.000 pengőt nyertek: 11191, 42270, 47066.

1.000 pengőt nyertek: 3991, 10040, 16966, 38185, 67465, 72449.

800 pengőt nyertek: 1304, 8969, 50332, 52285, 82432.

600 pengőt nyertek: 10309, 16178, 35494, 68073, 79971, 80432.

500 pengőt nyertek: 41, 6230, 7483, 9216, 11704, 16307, 20089, 35952, 39410, 44191, 49332, 49846, 5'979, 65178, 65289, 82722.

400 pengőt nyertek: 2061, 2798, 3821, 4426, 6183, 7673, 10045, 11619, 11684, 12237, 16148, 22343, 23129, 24325, 24823, 25129, 28301, 30084, 31585, 34546, 39013, 44343, 46102, 51746, 54695, 56076, 65105, 77097, 72206, 76077, 77006, 80900, 81035.

300 pengőt nyertek: 1156, 2084, 2251, 9269, 10608, 11532, 11669, 12380 13202, 13753, 14200, 15143, 15396, 16556, 17340, 19272, 19897, 19976, 21996, 22051, 22136, 22598, 22876, 24913, 24976, 25696, 27504, 28930, 29107, 29266, 30045, 30446, 31087, 31261, 31495, 31564, 32462, 32749, 33881, 35086, 35443, 36666, 37071, 37402, 39183, 40766, 40858, 41484, 41814, 41929, 43713, 44167, 44621, 46744, 47412, 48211, 49873, 49920, 50597, 50639, 51352, 52359, 55024, 56444, 56958, 57496, 57754, 57810, 57845, 59975, 60048, 60124, 60715, 61195, 61723, 63370, 66382, 68243, 73730, 74043, 74913, 75462, 76274, 78851, 81488, 82859, 83107, 83328.

Házhelyek

dohánygyárral szemben, 36 havi részletre eladók. Erdeklődni: **Dr. Ratkóczi, Zöldfa ucca 8.** Telefon: 7-47.

Öt hónapra ítélték a lopással vádolt törzsőrmestert

Amennyiben az itélet jogerőre emelkedik, megfosztják vitézi rangjától.

Megirta a „Debreczen", hogy a katonai törvényszék igen érdekes tárgyalás keretében vonta felelősségre vitéz Kolozsi Sámuel nyirbátori törzsőrmestert. — A vádirat szerint Kolozsi egy gazdátlan szekérről ellopott egy szürt és azt vitézi telkét gondozó földmivesének adta. Lopott az őrmester fát is és abból ágyat készitett magának, — majd egyik közhonvéd alantasától két liter pálinkát zsarolt ki. Vele együtt került a vádlottak padjára Ignác József közhonvéd, aki ellen az volt a vád, hogy az őrmester utasitására ő lopta el a szürt.

A katonai törvényszék hosszasan tárgyalt ebben a bünügyben, majd tegnap kihirdette az itéletet: a biróság vitéz Kolozsi Sámuelt lopásban mondta ki bünösnek és **öt hónapi fogházbüntetéssel sujtotta,** ellenben Ignác Józsefet az ellene emelt vád alól felmentette.

Amennyiben az itélet jogerőre emelkedik, **Kolozsi Sámuelt megfosztják vitézi rangjától.**

— **A szegedi cigánybanditák.** Szegedről jelentik: Ma reggel a rendőrség kivitte az elfogott cigányokat mindazokra a helyekre, ahol a betörést elkövették. A helyszini szemle alkalmával megállapitották, hogy egy vasúti nagy kávéházba is betörtek a cigányok, ahonnan evőeszközöket és élelmiszereket loptak el. A károsult azonban nem mert feljelentést tenni, mert félt a cigányoktól.

— **Október hó elsején már életbelép az új közszállitási szabályzat,** amely rendkivül olcsó és praktikus, mindössze 1.50 fillérbe kerülő zsebkiadásban megrendelhető a Tiszántúli Ipar és Kereskedelem közgazdasági hetilap kiadóhivatalánál, Debrecen, Piac ucca 81. szám.

x **Az ARANY BIKA étteremben KISS BÉLA muzsikál.**

— **A Kossuth Dalkör szezonnyitó estélye** most már a maga hatalmas arányaiban bontakozik ki. Folyó hó 7-én, szombaton este 8 órakor kezdődik, — de a jegyek előjegyzése és vásárlása már megindult. Állandó készenlétben van ugy a pénztár, mint a rendezőség, akik az Ujvárosi úti Olvasókörben a nap minden szakában készségesen szolgálnak bárminő felvilágositással az érdeklődőknek. — A Kossuth Dalkör, bár újonnan választott karnagyának, Szoleszky Edének vezetése mellett már teljes felkészültséggel várja az estét, mégis az utolsó simitások megejthetése végett a műsor számaiból pénteken este utolsó össz- és főpróbát tartott. Maga a műsor is úgy van összeválogatva, hogy az a mű értő közönség teljes megelégedését vivja ki, frisseségével és változatosságával. Víg magánjelenetek, szebbnél szebb, édes-bús meg vidám magyar nótákkal váltakoznak, sőt egy művészi quartett is szerepel a többek között. A műsort természetesen reggelig tartó tánemúlaság fogja követni, de gondoskodás történt arról is, hogy a szüneteket a dalkör egyes számokkal betöltse. A dalestéilyel kapcsolatos múlatság reggel négy óráig tart. Belépődij egy pengő, vigalmi adó nélkül. Hűsitő italokról Kún Sándor vendéglős gondoskodik.

— **Tűzvész pusztitotta el egy egész szőlőhegy termését.** Döbröközön tegnap délelőtt kigyúlladt egy szérü és a tűz az egész szőlőhegy termését elpusztitotta. A kár több ezer pengő. A tüzet játszadozó gyermekek okozták.

— **Magántisztviselők** szokásos utolsó nyári összejövetelüket kerthelyiségükben, (Piac ucca 66. szám) szombaton este 8 órakor, rossz idő esetén vasárnap este tartják meg. Vendégeket szivesen látunk. Vezetőség.

— **Debreceniek a pécsi orvoskongresszuson.** Vasárnap délelőtt lesz Pécsett az Országos Orvosszövetség kongresszusa, amelyen a kormány képviseletében dr. Vass József népjóléti miniszter fog megjelenni. — A kongresszuson, melyre több mint 500 orvos jelentette be eddig részvételét, nagyarányu vitát rendeznek a lakáskérdés egészségügyi, szociális s egyébb vonatkozásairól. Debrecenből Budaházy-Bruckner Ernő, dr. Hutiray József és dr. Berencsy Zoltán főorvosok fognak résztvenni a kongresszuson, amelynek tagjait vasárnap este 9 órakor Pécs város a Casino kertjében rendezendő estélyen fogja vendégül látni.

— **Két leány életét mentette meg egy cserkész.** Szarvasról jelentik: A szarvasi halásztelken a Körösben való fürdés közben két úszni nem tudó fiatal leányt elragadott az ár. Szvák Pál vasutas utána vetette magát és sikerült őket a saját élete kockáztatásával partra hozni. A bátor életmentőt aki az egyik szarvasi cserkészcsapat tagja, kitüntetésre terjesztették fel.

— **Mesterségesen hűtik a francia személyvaggonokat.** A párizs—lyoni vasútvonalon a nagy meleg elleni védekezésül hűtőkészülékeket helyeznek el. A készülékeket tegnap próbálták ki Az új készülék segitségével, — jégtömbökön át, — óránként 1400 köbméter levegőt lehet a vaggonokba szivattyúzni. A tegnapi kisérlet azzal az eredménnyel járt, hogy mig a le nem hűtött vaggonok hőmérséklete 38 fok volt, az új hűtőkészülék segitségével 10 fokkal csökkentették a vaggonok levegőjét. Az új készülék 8 óránként 400 kilogramm jeget fogyaszt.

Iskolatáskák

bőröndök, háztartási cikkek kefék, fésük nagy raktára

Kántor Ernő és Társa

Debreczen, (Városháza épület).

Demonstráló gyülés lesz Debrecenben a palesztinai zsidóüldözések ellen

Tegnap a következő felhivást tették közzé:

Zsidó Testvérek! Jeruzsálemben a Nyugati Falnál véres harcok folynak. Békésen dolgozó testvéreink kényszeritve lettek áldásthozó munkaeszközeiket fegyverekké kovácsolni. Nem mi akartuk a harcot, ám hogy becsületünkben gázoljanak, véres verejtékkel szerzett poziciónkat feldulják, nem hagyhatjuk.

Erecben élő testvéreink keményen állják meg helyüket és igy mi sem nézhetjük tétlenül az eseményeket. Azonnali impozáns választ kell adnunk a történtekre. — Válaszunk csak egy lehet! — Nem szóbeszéd, hanem tett.

Szombaton e hó 7-én este fél 8 órakor a hitk. tanácstermében (József kir. herceg-utca 26. sz. alatt) **demonstráló gyülést** tartunk. — Minden zsidó ott legyen!

— **A Tiszántúli Ipar és Kereskedelem,** mint a Tiszántúl egyetlen közgazdasági hetilapja, legújabb számának vezetőhelyén a legerélyesebb akciót sürgeti a fővárosi kereskedelem s ipar illegitim konkurrenciájával szemben. Megvilágitja ezt a közönség szempontjából is és bebizonyitja, hogy a közönségnek nemcsak érdeke, hanem saját jól felfogott kötelessége is a helyi ipart és kereskedelmet támogatni. Közli az összes tiszántúli versenytárgyalási, szállitási hirdetményeket, az összes munkaalkalmakat és kereseti lehetőségeket. Ismerteti a nyiregyházi útépitési ügyet s birálja a sörkartell tiszántúli árpolitikáját stb. A Tiszántúli Ipar és Kereskedelem nélkülözhetetlen minden tiszántúli iparosnak, kereskedőnek, vállalkozónak, pénzintézetnek, üzletembernek stb. Szerkesztőség és kiadóhivatal Debrecen, Piac ucca 81. szám. Olvassák az egész Tiszántúl, hét vármegyében. — Kisiparosoknak, kiskereskedőknek nagy kedvezmények.

— **Egy hegymászóbot vezetett a tiroli turista-gyilkos nyomába.** — Innsbruckból jelentik: A rendőrség megfeszitett munkája eredményeképpen sikerült kézrekeriteni annak a borzalmas gyilkosságnak a tettesét, — aki majdnem egy hónappal ezelőtt augusztus hó 15-én, az Ailbergen levő Darmstédter menedékház közelében, bestiális kegyetlenséggel meggyilkolta Wandt Károly 70 éves berlini számtanácsost és 60 esztendős feleségét, akik a hegyek között úráztak. A rendőrség annak idején nagy aparátussal kezdte meg a nyomozást. Az egyetlen bűnjel egy hegymászó bot volt, melyet a gyilkos a helyszinen felejtett. Hosszú hetek múltak el a gyilkosság elkövetése óta, de végre is sikerült a hátrahagyott bot segitségével a tettes kilétét megállapitani. A gyilkos Pröller Alfréd, csehszlovákiai állampolgár. A saazi illetőségü gyilkost tegnap Laibachban letartóztatták.

— **Hétfőn a kora reggeli órákban mindenütt a „Debreczeni Hétfő Ujságot" kérje.**

Csak egy mosolyt

Megnyugtató válasz.

— Drágám, ne menj olyan gyorsan, én életemben először ülök motorbiciklin.

— En is.

Egyszerü megoldás.

— Miért jársz minden este ahhoz az özvegyhez és miért nem veszed el, ha minden este odajársz?

— Nagyon egyszerü! Hol tölteném az estéimet, ha elvenném őt?

Nagyapa és az özönviz.

Az öt éves kis Jóska kérdi:

— Nagyapa, te is benne voltál a Nóé bárkájában?

— Nem fiacskám!

— Hát akkor hogy nem fulladtál meg a vizözönben?

Julcsa nem fogad.

A háziasszony indulatosan szól:

— Julcsa, fogadni mernék, hogy már megint ivott a konyakból!

— Nagyságos asszony, én elvből nem fogadok...

x **Szülők figyelmébe!** Tankönyvek új és használt állapotban az összes fiú és leányiskolák részére kaphatók. — Régi tankönyveit becserélem. Böhm könyvkereskedése, Bika-szálló mellett.

x **Tankönyvét** az összes iskolák részére beszerezheti a Csáthy-féle könyvkereskedésben, a Nagytemplom mellett. Használt tankönyveket féláron vásárolhat. Kiszolgálás köztisztviselői kultúrkölcsön útalványokra is.

— **Postamesterek országos nagygyülése.** A m. kir. postamesterek országos egyesülete, szeptember hó 8-án délelőtt 10 órakor Balatonfüreden országos nagygyülést tartanak. A minisztert Soós Gyula postafőigazgató fogja képviselni. A kongresszus méreteinél fogva is nagyon szépnek és impozánsnak ígérkezik.

— **Szerencsésen végződő marólúg baleset.** Gondatlanságból okozott súlyos testisértéssel vádolva került teg nap a debreceni törvényszék elé Varga Sándorné debreceni lakos. A vádirat szerint az asszonynál gondozásba volt adva Kiss István kétéves gyermek A nyár folyamán Vargáné átment a szomszédba és ezalatt a gyermek ivott a marólúgot tartalmazó csuporból. — Szerencsére azonban a marólúg régi megalvadt volt, úgyhogy a kisfiú le sem tudta nyelni, csak a száját marta össze a méreg, amely lenyelés esetén bizonyosan halálát okozta volna. — A törvényszéki tárgyaláson beigazolást nyert, hogy a vádlott olyan helyen tartotta a marólúgos csuprot, ahová család nehezen lehetett hozzáférni s igy, — miután a gondatlanság vádja nem nyert beigazolást, dr. Kádár István kir. ügyész elejtette vádját. — Ez alapon a bíróság Varga Sándornéval szemben az eljárást jogerősen megszüntette.

— **Sok a lopás Debrecenben.** — Az utóbbi időben ismét sok a lopás Debrecenben. Schneider Károlyné kisvárdai lakosnak a kosarát a benne levő erszénnyel lopta el egy szemfüles tolvaj. Feljelentést tett a rendőrségen, ahol megindították a nyomozást. Bácz Dániel, Keresztes ucca 14. szám alatti lakosnak a Röllig-féle vendéglő elől lopta el ismeretlen tettes D. 1874. sz. kerékpárját. A rendőrség nyomozza a kerékpártolvajt.

Gyermekgyilkosság gyanuja miatt őrizetbe vettek egy nagycserei tejkihordó leányt

Megdöbbentő bünesetekményben vezette be a nyomozást a nagycserei csendőrőrs. Pénteken reggel egy oszlásnak indult csecsemőholttestet találtak a nagycserei erdőben. Az eset részletei a következők :

A Csere-erdő melletti vasuti őr pénteken reggel szokásos pályavizsgálati körutját végezte el. Mikor a nyirábrányi gyorsvonat már elhaladt, az őr visszafelé indult és ekkor az egyik bozótból különös illat ütötte meg az orrát.

Közelebb ment és félrehajtva az ágakat, a földön egy már oszlásnak induló gyermekholttestet pillantott meg.

Az őr azonnal jelentette az esetet a közeli csendőrőrsön, ahonnan egy csendőrszakasz kiszállt a helyszinre. A hullát még a délelőtt folyamán beszállitották a törvényszéki orvostani intézetbe,

ahol megállapitást nyert, hogy a gyermeket bestális érzésü anyja 8—10 nappal ezelőtt hagyhatta a bozótban.

Az ügyészség rendeletére a csendőrség nyomozást inditott az anya személyének felderitésére. Már a nyomozás első stádiumában a gyanu ráirányult egy nagycserei tejkihordó leányra,

aki pár nappal ezelőtt még áldott állapotban volt, mig az utóbbi napokban már teljesen egészségesen és vidáman végezte a dolgát.

A csendőrök kérdezősködéseire a leány egyáltalában nem tudott számot adni arról, hogy az utolsó tiz nap alatt hol tartózkodott. Miután alapos a gyanu, hogy a gyermeknek ő az anyja, a csendőrök őrizetbe vették.

x **Az ARANY BIKA étteremben KISS BÉLA muzsikál.**

x **Zongorák, pianinók,** használtak, újak és mindenféle hangszeráruk, legelőnyösebben beszerezhetők — Szendrő Sándor, Batthyányi ucca 22. szám.

x **Párisról, Velencéről, a mondainélet ezer érdekességéről** közöl nagyszerü, szines riportokat a Magyar Magazin szeptember 1-i száma, amely uj korszakot jelöl ennek a közkedvelt, ilusztrált lapnak történetében. Pásztor Árpád eredeti felvételekkel illusztrált japáni cikke, Erdődy Mihály kacagtató novellája, szórakoztató képsorozat, a legkiválóbb magyar festőművészek és modelljeik életéről, humoros feljegyzések a cigarettázó nőkről és a pizsamadivatról, továbbá rengeteg rajz fénykép teszi változatossá és feledhetetlenné az uj számot. Külön érdekesség a lap Aktuális Magazin cimü melléklete, amely 16 oldalnyi terjedelemben tájékoztatja a közönséget Budapest és a nagyvilág legfrisebb szinházi, társadalmi és mozi és sporteseményeiről. Ára: 1 P. Mindenütt kapható. — Mutatványszámot díjtjalanul küld a kiadóhivatal: Budapest, V., Sziget u. 26. szám.

— **Születések.** — Az állami anyakönyvi hivatalban a tegnapi napon a következő születéseket jelentették be: Oláh Sándor gazdálkodó, fiú Sándor. Kerezsi Illés cipészsegéd, fiú Illés. — T. Nagy Imre irodaszolga, fiú Imre. Juhász F. lámpagyujtogató, f. Béla. Réti Mihály őrmester, fiú Lajos. — dr. Daróczi Gábor ügyvéd, l. Sarolta. Bagi Kálmán kocsis, leány Julia.

— **Eljegyzés.** Az állami anyakönyvi hivatalban a tegnapi napon a következő eljegyzéseket jelentették be Téth István—Bátori Erzsébet. Farkas Kálmán—Rózsa Julia. Varga József—Glitz Mária. Sali Pongrác—Szilágyi Anna.

— **Sikkasztással vádolta meg a vadházastársát, mert az elhagyta.** Még a múlt évben történt, hogy Pálfi Gyula berekböszörményi fűszerkereskedő megismerkedett Csige Erzsébet debreceni leánnyal, akinek itt kifőzése volt. A fiatalok megszerették egymást és csakhamar összeköltöztek. A leány eladta kifőzését és visszament lakni a férfi lakására, Berekkböszörménybe. Egy év sem telt azonban még el, s a vadházastársak összevesztek és Csige Erzsébet elhagyta életepárját. Ekkor azután a leány feljelentést adott be sikkasztás cimén Pálfi Gyula ellen. Azzal vádolta meg, hogy mikor az üzletét eladta, 500 pengőt adott neki, amely öszeget az részben az üzletébe fektetett, részben sertéseket vásárolt rajta. Később azonban ugy a sertéseket, mint az üzletét eladta, de a leányt nem részesítette az őt megillető összeg ben. A különös ügy most került a debreceni törvényszéken, dr. Tóth János egyesbíró elé. A vádlott tagadta a vádat és a sértettnek nem sikerült semmiféle positiv bizonyítékokkal alátámasztani a sikkasztás vádját. Igy azután a kir. ügyész elejtette a vádat, minek következtében a bíróság jogerősen megszüntette az eljárást Pálfival szemben.

— **A Debreceni Városi Dalegylet** működőtagjai felkéretnek, hogy folyó hó 10-én, azaz kedden este kezdetét vcendő dalórákon pontosan és teljes számban megjelenni szíveskedjenek.

— **Halálozások.** Az állami anyakönyvi hivatalban a tegnapi napon a következő halálozásokat jelentették be : Börcsök Péter ref. 14 éves, Bercsényi ucca 65. szám. — Faragó Sándorné ref. 43 éves, Nyomtató ucca 11. szám. — Kin István rk. 4 napos, Csóka Pál ucca 21. szám. — Csuka Pál ref. 55 éves, Király Ferenc ucca 5. sz. özv. Kocsis Istvánné ref 84 éves, — Nagyerdő.

Iskolai ruhák tisztitását, festését
legjutányosabban és legszebben végzi
PALOTAY plissirozó, gouvlé ozó és gőzmosó intézete.
Telep: Honvéd-u. 96. Telefon 10-80.
Üzlet: Kálvin-tér 5. Hunyadi ucca 15. Batthyányi ucca 26.

SPORTHIREK

SZENTKIRÁLYI LÁSZLÓ S FARKAS FERENC A DEAC VERSENYZŐI, A MUSz VÁLOGATOTT VERSENYÉN

Az osztrák úszószövetség szeptember hó 15-én rendezi meg Bécsben a Magyarország és Ausztria válogatottjai közötti úszóversenyt.

A nagy összecsapásra kiküldendő úszókat és műugrókat folyó hó 8-án, a Budapesten megtartandó válogató versenyen jelöli ki a Magyar Uszók Szövetsége.

A válogató versenyre való kitüntető meghívás Debrecenből a Debreceni Egyetemi Atletikai Club 2 kiváló versenyzőjét éspedig Szentkirályi László többszörös kerületi mellúszó bajnokot és Farkas Ferencet, Magyarország vidéki műugró bajnokát érte.

Ugy Szentkirályi, mint Farkas, napról-napra javuló formát árulnak el s igy minden remény meg van arra, hogy Debrecen úszósportjának nivóját emelendő és a város úszósportját méltóképpen reprezentáló Debreceni Egyetemi Atletikai Clubnak sikereit gyarapitandó, mindketten sikeresen fognak szerepelni a válogató versenyen s a mellúszásban Heller, a kiváló egri úszó mellett Szentkirályi, a műugrásban pedig Nagy Károly mellett Farkas fogja képviselni a bécsi versenyen Magyarország színeit.

FELHIVÁS.

Debrecen városában szőlőtermeléssel foglalkozó szőlős gazdák figyelmét felhivom a szőlőtőkék kiselejtezése tárgyában a m. kir. Földmivelésügyi miniszter urnak 87201—1929. II. 2. sz. alatt kibocsátott és városunkban öt helyen kifüggesztett felhivásban foglaltakra.

Polgármester.

FELHIVÁSOK :

Felkérem a DTE I. és II. játékosait hogy vasárnap délután 2 órára jelenjenek meg a nagyállomásnál. Ut Nyir egyháza, illetve Derecske. Vezetőség.

Felkérem a Testvériség összes játékosait, hogy ma este 8 órára a Pesti vendéglőben, (Szent Anna és Kandia ucca sarok) szakosztályi ülésre okvetlen jelenjenek meg. Intéző.

Felkérem a Rothermere FC. összes játékosait, hogy ma délelőtt 11 órára jelenjenek meg a Csokonai-kertben.

Intéző.

— **Hétfőn a kora reggeli órákban mindenütt a „Debreceni Hétfői Ujságot" kérje.**

DEBRECENI KALAUZ
160 oldalon, 40 képben ismerteti Debrecen városát és a Hortobágyot. — Ara részletes térképpel 1 P 50 fillér.
Kapható minden könyvkereskedésben.

Különleges és egyszerü **BUTOROK** jótállással részletre legelőnyösebben **Faipar**nál Király ucca 4. szám Ugyeljünk a cimre.

EGÉSZ HETI RÁDIÓMŰSOR

Szombattól-szombatig

SZOMBAT, SZEPTEMBER 7.

BUDAPEST. 9.15: A m. kir. 1. honvédgyalogezred zenekarának hangversenye. — 9.30: Hírek. — 9.45: A hangverseny folytatása. — 11.10: Nemzetközi vizjelzőszolgálat. Vizállásjelentés magyarul és németül. — 12.00: Déli harangszó az Egyetemi templomból, időjárásjelentés. — 12.05: Gramofonhangverseny. — 12.25: Hírek. — 12.35 A hangverseny folytatása. — 1.00: Pontos időjelzés, időjárás- és vizállásjelentés. — 2.30: Hírek, élelmiszerárak — 4.00: A Szociális Misszió Társulat előadása. — 4.45: oPntos időjelzés, időjárás- és vizállásjelentés, hírek. — 5.15: A Turáni Társaság előadása: Móricz Péter, a Turáni Társaság alelnökének felolvasása: „A török testvérnemzet világpolitikai helyezete." — 6.00: Másfélóra könnyü zene. — 7.35: Sport- és lóversenyeredmények. — 7.45: Szinműelőadás a Studióból. Utána kb. 9.50: Pontos időjelzés, időjárásjelentés, hírek és a sakkvilágbajnokság eredményei. Majd: Magyari Imre és cigányzenekarának hangversenye a Hungária nagyszállóból.

BERLIN. 2.00: Olasz operarészletek. — 8.15: Jazz-band. — 9.30-tól 0.30-ig vidám szórakoztató zene.

FRANKFURT. 1.15: Szimfónikus hangverseny. — 8.00: Angol dalok. — 8.45: „Ismét otthon", hangjáték. — Utána tánczene.

KASSA. 12.05: A házizenekar hangversenye. — 8.00: Ruda Jurist szórakoztató estje.

MILÁNÓ. 11.15: Gramofonzene. — 12.30: Déli hangverseny. — 4.30: Gyermekkarének. — 8.30: Szórakoztató zene. — 11.15: Jazz-band.

NÁPOLY. 5.00: Délutáni hangverseny. — 9.02: Egy vígjáték közvetítése. — 10.00: Rádió-sport.

PRÁGA. 10.30: Gramofonzene. — 11.15: Délelőtti hangverseny. — 12.20: Déli hangverseny. — 3.00: Gramofonzene. — 4.30: Jazz-band. — 7.05: Fuvós zene. — 8.00: Tarka-est.

RÓMA. 1.15: Rádió-trió. — 5.30: Délutáni hangverseny. — 9.00: Szórakoztató hangverseny.

TORINO. 5.00: Gramofonzene. — 7.15: Rádió-kvintett.

WIEN. 11.00: Délelőtti zene. — 4.00 Délutáni hangverseny. — 7.10: Kamaraest. Közreműködnek: R. Kortschak és Ottó Schulhof. — 8.05: Oskar Nedbal: „A lengyelvér" című operettjének előadása.

VASÁRNAP, SZEPTEMBER 8.

BUDAPEST. 9.00: Ujsághírek, kozmetika. — 10.00: Egyházi zene és szentbeszéd a Belvárosi Plébániatemplomból. — 11.30: A győri rádiókiállítás alkalmából Győrben rendezett matiné helyszini közvetítése. — 3.30: A m. kir. földmívelésügyi minisztérium rádióelőadássorozata. — 4.00: Rádió Szabad Egyetem. — 5.15: A „Magyar Cimbalom-ötös" hangversenye. — 6.15: A m. kir. Operaház tagjaiból alakult zenekar hangversenye. — 7.30: Sport- és lóversenyeredmények. — 7.45: Szinműelőadások a Studióból. — Utána kb. 10.00: Pontos diőjelzés, időjárásjelentés és a nemzetközi sakkverseny eredményei. Majd: Sovánka Nándor és cigányzenekarának hangversenye a Baross kávéházból.

BARCELONA. 12.00: Déli harangszó. — 1.00: Rádió-sextett. — 9.15: A házizenekar hangversenye. — 9.20: Jose Abele (bariton) hangversenye. — 10.00: Zenekari hangverseny.

BERLIN. 6.30: Reggeli hangverseny. — 7.10: Reggeli torna. — 8.55: Harangjáték. — 9.00: Zongora- és fuvolahangverseny. — 11.30: Zenekari hangverseny. — 1.45: Szórakoztató zene. — 3.30: Zongorahangverseny. — 5.00: Hangverseny közvetítése a rádiókiállítás területéről, utána hírek. — 7.30: Eduard Mörike-óra. — 8.15: Jazz-suite közvetítése a kiállításról. — 9.00: Népszerü zenekari hangverseny.

FRANKFURT. 10.30: Az Ebert-emlékmü felavatásának közvetítése. — 12.00: Déli hangverseny. — 1.10: Női karének. — 3.00: Bikaviadal közvetítése Barcelonából. — 4.00: Szórakoztató hangverseny. — 8.00: Az uj rádiózene. — 8.30: Dialogok és duettek, — utána tánczene.

LAUSANNE. 9.45: Istentisztelet. — 12.30: Déli hangverseny. — 1.02: Gramofonzene. — 4.00: Szórakoztató hangverseny.

LIPCSE. 8.30: Orgonahangverseny. — 11.00: Utazás a föld körül. — 1.00: Gramofonzene. — 3.15: Hegedühangverseny. — 5.00: Délutáni hangverseny. — 8.00: Hangverseny közvetítése Berlinből. „Tenzerische Suite". — 9.30 Gramofonhangverseny.

MILÁNÓ. 10.40: Egyházi zene. — 12.30: Rádió-kvartett. — 4.00: Szórakoztató zene. — 8.30: Giordano: „Madame Sans Gene" (Szókimondó asszonyság) című operájának közvetítése — 10.15: Legujabb hírek, jazz-band.

NÁPOLY. 10.00: Egyházi zene. — 5.00: Jazz-band. — 9.00: Egy operett közvetítése. — 11.00: Jazz-band.

POZSONY. 7.00: Hangverseny Karlsbadból. — 9.00: Egyházi zene. — 3.00: Szórakoztató zene. — 4.30: Hangversenyközvetítés Trencsénteplicből. — 6.00: Karének. — 9.00: Szlovák dalok. — 10.20: Tánczene.

PRÁGA. 7.00: Reggeli hangverseny. — 9.00: Egyházi zene. — 11.00: Délelőtti hangverseny. — 12.00: Zenekari hangverseny. — 4.30: Délutáni hangverseny. — 7.10: Tánczene. — 8.00: Operettzene. — 9.00: Népdalok és zenekari hangverseny. — 10.20: Hangverseny közvetítése Trencsénteplicből.

RÓMA. 10.00: Egyházi zene. — 1.00: Rádió-trió. — 5.00: Szórakoztató zene. — 9.00: D. Auber „Fra Diavolo" című operájának közvetítése.

WIEN. 11.30: A „Wiener Symphonie-orchester" hangversenye. — 3.20: Délutáni hangverseny. — 6.00: Kamarazene. Közreműködik a Sedlak—Winkler-kvartett. — 10.15: Puccini: A „Pillangókisasszony" c. operájának előadása.

HÉTFŐ, SZEPTEMBER 9.

BUDAPEST. 9.15: A m. kir. 1. honvédgyalogezred zenekarának hangversenye. — 9.30: Hírek. — 9.45: A hangverseny folytatása. — 11.10: Nemzetközi vizjelzőszolgálat. Vizállásjelentés magyarul és németül. — 12.00: Déli harangszó az Egyetemi templomból, időjárásjelentés. — 12.05: Hangverseny. — 12.25: Hírek. — 12.35: A hangverseny folytatása. — 1.00: Pontos időjelzés, időjárás és vizállásjelentés. — 2.30: Hírek, élelmiszerárak. — 3.45: Fulton rendszerü képátvitel. — 4.20: Asszonyok tanácsadója (Arányi Mária előadása). — 4.45: Pontos időjelzés, időjárás- és vizállásjelentés. — 5.10: Bura Sándor és cigányzenekarának hangversenye. — 6.30: Német nyelvoktatás. — 7.15: Ifj. Hegedüs Sándor novellái. — 8.00: Orosz hangverseny. — Utána kb. 9.30: Pontos időjelzés, időjárásjelentés, hírek és a nemzetközi sakkverseny eredményei. Majd: Bauer szalonzenekarának és jazz-bandjének hangversenye a margitszigeti Spolarich kávéházból.

BARCELONA. 1.00: Rádió-sextett. — 5.30: Szórakoztató zene. — 9.05: A házizenekar hangversenye. — 10.05: Zenekari hangverseny és karének. — 10.30: A házizenekar hangversenye.

BERLIN. 2.00: Gramofonhangverseny. — 5.00: Térzene, utána hírek. — 7.30: Lortzing: „Der Wildschütz" című operájának közvetítése.

FRANKFURT. 1.15: Gramofonzene. — 1.15: Gramofonzene. — 4.15: A házi zenekar hangversenye. — 7.35: Angol nyelvlecke. — 8.00: Kálmán Imre „Marica grófnő" című operettjének közvetítése. — 11.00: Szórakoztató zene.

KASSA. 12.05: Déli hangverseny. — 5.10: Kamarazene. — 8.00: Népszerü est.

LAUSANNE. 12.38: Gramofonzene. — 1.02: Gramofonzene. — 6.00: Délutáni hangverseny. — 8.02: Zenekari hangverseny. — 9.00: Dalok, áriák. — 9.25: A zenekari hangverseny folytatása.

LIPCSE. 12.00: Gramofonzene. — 4.00: Francia nyelvlecke. — 4.30: Operettzene. — 8.00: Kamarazene.

MILÁNÓ. 11.15: Gramofonzene. — 12.30: Déli hangverseny. — 4.30: Gyermekkarének. — 5.00: Délutáni hangverseny. — 8.20: Egy operett közvetítése.

NÁPOLY. 9.02: Rossini: „A szevillai borbély" cimü operájának közvetítése.

PRÁGA. 11.30: Gramofonzene. — 12.20: Zenekari hangverseny. — 4.30: Délutáni hangverseny. — 8.00: Népszerü est. — 10.20: Gramofonzene.

RÓMA. 5.30: Délutáni hangverseny. — 21.00ő Szórakoztató hangverseny.

WIEN. 11.00: Délelőtti zene. — 4.00 Délutáni hangverseny. — 8.00: „Ha ősz lesz". Esti hangverseny.

KEDD, SZEPTEMBER 10.

BUDAPEST. 9.15: Gramofonhangverseny. — 9.30: Hírek. — 9.45: A hangverseny folytatása. — 11.00: A budapesti rendőrzenekar fuvósegyüttesének hangversenye a Vigadó-térről. Közben: 11.10: Nemzetközi vizjelzőszolgálat. Vizállásjelentés magyarul és németül. — 12.00: Déli harangszó az Egyetemi templomból, időjárásjelentés. — 12.05: A hangverseny folytatása. — 12.25: Hírek. — 12.35: A hangverseny további folytatása. — 1.00: Pontos időjelzés, időjárás- és vizállásjelentés. — 2.30: Hírek, élelmiszerárak. — 3.45: Molnár Endre előadása: „Emlékezés Benedek Elekről". — Utána: Harsányi Gizi mesél a gyermekeknek Benedek Elek meséiből. — 4.45: Pontos időjelzés, időjárás- és vizállásjelentés, hírek. — 5.10: A Mandits szalonzenekar hangversenye. — 6.00: Lukinich Imre dr egyetemi tanár előadása: „Magyarország története életrajzokban"" — 6.30: „Mit üzen a rádió?" — 7.30: Ügetőversenyeredmények. — 8.00 Régi operettrészletek. — Utána körülbelül 9.45: Pontos időjelzés, időjárásjelentés, hírek és a nemzetközi sakkverseny eredményei. Majd: Magyari Imre és cigányzenekarának hangversenye a Hungária nagyszállóból.

BERLIN. 7.00: Reggeli torna. — 8.00: Gramofonzene. — 4.00: Zenekari hangverseny. — 7.00: Zongora- és szaxafonhangverseny. — 8.00: Komor Géza szórakoztató hangversenye. — 9.00: Népdalok és slágerek.

FRANKFURT. 8.00: Reggeli hangverseny. — 1.30: Tarka műsor. — 4.15: A házizenekar hangversenye. — 6.10: Részletek Boccaccio „Dekameron"-jából. — 8.00: Szimfónikus hangverseny. — 9.00: Peter Nansen „Judit házassága" című színművének közvetítése. — 10.15: Kamarazene.

LAUSANNE. 6.45: Időjárásjelentés. — 12.38: Gramofonzene. — 6.00: Délutáni hangverseny. — 8.02: Zenekari hangverseny. — 9.00: Dalok, áriák. — 9.25: A zenekari hangverseny folytatása.

MILÁNÓ. 11.15: Gramofonzene. — 12.30: Déli hangverseny. — 4.30: Gyermekkarének. — 8.30: A házizenekar hangversenye. — 11.00: Tánczene.

NÁPOLY. 5.00: Délutáni hangverseny. — 9.02: Szimfónikus hangverseny.

WIEN. 11.00: Délelőtti zene. — 4.00: Délutáni hangverseny. — 5.45: A keringőtől a jazzig, zenetörténeimi előadás. — 7.15: A madarak az erdőben (gramofon). — 8.00: A kétnegyedes ütem vidám birodalmában. Hangverseny. — 10.00: Jazz-zene. — 10.45: Tánczene.

SZERDA, SZEPTEMBER 11.

BUDAPEST. 9.15: Hangverseny. — 9.30: Hírek. — 9.45: A hangverseny folytatása. — 11.10: Nemzetközi vizjelzőszolgálat. Vizállásjelentés magyarul és németül. — 12.00: Déli harangszó az Egyetemi templomból, időjárásjelentés. — 12.05: A rádió házikvartettjének hangversenye. — 12.25: Hírek. — 12.35: A hangverseny folytatása. — 1.00: Pontos időjelzés, időjárás- és vizállásjelentés. — 2.30: Hírek, élelmiszerárak. — 3.30: A Magyar Rádió Ujság Morse tanfolyama. — 4.10: Cserny József: „A gonosz törpekirály" című meséjét elmondja: Szász Ila. — 4.45: Pontos időjelzés, időjárás- és vizállásjelentés, hírek. — 5.15: Börzsönyi Béla novellái. — 5.45: A m. kir. 1. honvédgyalogezred zenekarának hangversenye az Angol Parkból. — 6.45: Rádióamatőrposta. — 7.25: Olasz nyelvoktatás. — Utána: Lóversenyeredmények. — 8.00: Gramofonhangverseny. — Utána körülbelül 10.30: Pontos időjelzés, időjárásjelentés, hírek, és a nemzetközi sakkversenyeredmények. Majd: Farkas Jenő és cigányzenekarának hangversenye a Spolarich kávéházból.

BERLIN. 7.00: Reggeli torna. — 2.00: Gramofonhangverseny. — 5.00: Szórakoztató zene. — Utána időjárásjelentés. — 7.00: Csellóhangverseny. — 8.30: Müller—Schlosszer: Schneider Wibbel c. vígjátékának közvetítése. — Utána tánczene.

FRANKFURT. 8.00: Reggeli hangverseny. — 10.40: Zeneóra. — 1.15: Gramofonzene. — 1.30: Francia zene (gramofon). — 4.15: A házizenekar hangversenye.

LIPCSE. 12.00: Gramofonzene. — 1.00: Népdalok (gramofon). 4.30: Délutáni hangverseny. — 8.00: Heinrich Platzbecker „Szókimondó" című operettjének közvetítése.

MILÁNÓ. 11.15: Gramofonzene. — 12.30: Déli hangverseny. — 4.30: Gyermekkarének. — 9.00: Rádió-kvartett. — 8.25: Könny[illegible]zene. — 10.10: Szórakoztató hangverseny.

NÁPOLY. 5.00: Délutáni hangverseny. — 9.02: Zenekari hangverseny.

POZSONY. 11.30: Gramofonzene. — 12.20: Déli hangverseny. — 6.00: Délutáni hangverseny. — 8.00: A modern zene és a modern költészet. — 9.00: Zenekari hangverseny.

RÓMA. 1.15: Rádió-trió. — 5.30: Délutáni hangverseny. — 9.00: Katona zene. — Utána jazz-band.

TORINO. 12.30: Déli hangverseny. 5.00: Szórakoztató zene. — 7.25: Rádió kvintett. — 8.55: Szórakoztató zene.

WIEN. 11.00: Délelőtti zene. — 4.00 Délutáni hangverseny. — 8.00: Peter Flamm saját műveiből olvas fel. Utána esti hangverseny.

CSÜTÖRTÖK, SZEPTEMBER 12.

BUDAPEST. 9.15: A rádió házikvartettjének hangversenye. — 9.30: Hírek. — 9.45: A hangverseny folytatása. — 11.10: Nemzetközi vizjelzőszolgálat. Vizállásjelentés magyarul és németül. — 12.00: Déli harangszó az Egyetemi templomból. Időjárásjelentés. — 12.05: A m. kir. 1. honvédgyalogezred zenekarának hangversenye. — 12.25: Hí-

rek. — 12.35: A hangverseny folytatása. — 1.00: Pontos időjelzés, időjárás- és vizállásjelentés. — 2.30: Hírek, élelmiszerárak. — 2.40: Kisérleti átvitel Wienből. A bandoengi (Java) rádióadóállomás hangversenye. — 4.00: Rádió Szabad Egyetem. — Utána: Pontos időjelzés, időjárás- és vizállásjelentés. — 5.20: A m. kir. Operaház tagjaiból alakult zenekar hangversenye. — 6.30: Vizváry Mariska Szigethy József naplójából olvas fel. — 7.00: Magyari Imre és cigányzenekarának hangversenye. — 8.15: Három egyfelvonásos. Előadás a Studióból. — Utána kb. 10.20: Pontos időjelzés, időjárásjelentés, hírek és a nemzetközi sakkverseny eredményei. — Majd: Gramofonhangverseny.

BERLIN. 7.00: Reggeli torna. — 12.30: Mezőgazdasági előadás. — 2.00: Szalonzene. — 4.05: Anselm Feuerbach születésének 100-ik évfordulója. — 5.00: Fagott hangverseny. — 5.30: Szórakoztató zene. — 7.30: Népdalok a nagyvilágból, gramofonzene. — 8.00: Kamarazene. — 9.00: Vidám óra.

FRANKFURT. 6.30: Reggeli torna. — 8.00: Reggeli hangverseny. — 12.15 Gramofonzene. — 1.15: Gramofonzene. — 4.15: A házizenekar hangversenye. — 8.45: Dalest. — 9.45: A házizenekar hangversenye. — 11.00: Tánczene.

LAUSANNE. 12.38: Gramofonzene. — 1.02: Gramofonzene. — 4.15: Felolvasás, utána könnyü zene. — 8.02: Zenekari hangverseny. — 9.00: Dalok, áriák. — 9.25: A zenekari hangverseny folytatása.

MILÁNÓ. 11.15: Gramofonzene. — 12.30: Déli hangverseny. — 4.30: Gyermekkarének. — 5.00: Délutáni hangverseny. — 8.30: Giordano: „Siberia“ című operájának közvetítése.

NÁPOLY. 5.00: Gyermekkarének. — 9.00: Egy operett közvetítése.

POZSONY. 11.30: Gramofonzene. — 12.20: Déli hangverseny. — 4.00: Zenekari hangverseny. — 5.50: Monológok. — 7.05: Délutáni hangverseny. — 8.00: Zenekari hangverseny, idő, napihírek, sport.

PRÁGA. 11.30: Gramofonzene. — 12.20: Zenekari hangverseny. — 4.30: Katonazene. — 7.05: Mandolinzene. — 8.00: Zenekari hangverseny. — 10.20: Gramofonzene.

RÓMA. 1.15: Rádió-trió. — 5.30: Délutáni hangverseny.

WIEN. 11.00: Délelőtti zene. — 4.00: Délutáni hangverseny. — 7.30: P. Mascagni: Leoncavallo „A bajazzók“ című operájának előadása. — 10.10: Jazz-zene.

PÉNTEK, SZEPTEMBER 13.

BUDAPEST. 9.15: Eugen Stepat orosz balalajka zenekarának hangversenye. — 9.30: Hírek. — 9.45: A hangverseny folytatása. — 11.10: Nemzetközi vizjelzőszolgálat. Vizállásjelentés magyarul és németül. — 12.00: Déli harangszó az Egyetemi templomból, időjárásjelentés. — 12.05: A Mandits zenekar hangversenye. — 12.25: Hírek. — 12.35: A hangverseny folytatása. — 1.00: Pontos időjelzés, időjárás- és vizállásjelentés. — 2.30: Hírek, élelmiszerárak. — 3.45: Fultonrendszerü képátvitel. — 4.20: Józsa Rezső mesél a gyermekeknek. — 4.45: Pontos időjelzés, időjárás- és vizállásjelentés. Hírek. — 5.15: Magyari Imre és cigányzenekarának hangversenye. — 6.15: Magyari Endre m. kir. postamérnök felolvasása: „A számok világában“. — 6.45: Francia nyelvoktatás. Utána: Ügetőversenyeredmények. — 7.20: Másfélóra könnyü zene. — 9.00: Bartók Béla zongorahangversenye. — Utána körülbelül 10.00: Pontos időjelzés, időjárásjelentés, hírek és a nemzetközi sakkversenyeredmények. Majd: A m. kir. 1. honvédgyalogezred zenekarának hangversenye.

BERLIN. 2.00: Gramofonzene. — 4.30: Szórakoztató zene. — 8.00: K. Zeller „A madarász“ című operettjének közvetítése.

FRANKFURT. 8.00: Reggeli hangverseny. — 12.00: Katonazene. — 1.15 Gramofonzene. — 5.25: Délutáni hangverseny. — 8.00: Nemzeti táncok. — 9.00: A misztéria és a mágia. — 11.00: Kamarazene. — 11.15: Kávéházi szórakoztató zene.

LIPCSE. 12.00: Gramofonhangverseny. — 1.00: Gramofonhangverseny. — 3.15: Gramofonhangverseny. — 8.00: Varieté a zenekar részére.

MILÁNÓ. 11.15: Gramofonzene. — 12.30: Déli hangverseny. — 4.30: Gyermekkarének. — 5.00: Délutáni hangverseny. — 8.00: Szimfónikus hangverseny. — 11.15: Zenekari hangverseny.

POZSONY. 11.30: Gramofonzene. — 12.20: Déli hangverseny. — 4.00: A házizenekar hangversenye. — 9.00: Népszerü hangverseny.

RÓMA. 1.15: Rédió-trió. — 5.30: Délutáni hangverseny. — 9.00: G. Pietri „Primarosa“ című operettjének közvetítése.

WIEN. 11.00: Délelőtti zene. — 4.00: Délutáni hangverseny. — 5.45: Zeneakadémia. — 8.00: A „Wiener Symphonieorchester“ hangversenye.

SZOMBAT, SZEPTEMBER 14.

BUDAPEST. 9.15: Gramofonhangverseny. — 9.30: Hírek. — 9.45: A hangverseny folytatása. — 11.10: Nemzetközi vizjelzőszolgálat. Vizállásjelentés magyarul és németül. — 12.00: Déli harangszó az Egyetemi templomból, időjárásjelentés. — 12.05: Rigó Jancsi és cigányzenekarának hangversenye. — 12.25: Hírek. — 12.35: A hangverseny folytatása. — 1.00: Pontos időjelzés, időjárás- és vizállásjelentés. — 2.30: Hírek, élelmiszerárak. — 4.00: Papp Salamon dr ny. postafőigazgató előadása. — 4.45: Pontos időjelzés, időjárás- és vizállásjelentés, hírek. — 5.10: Vitéz Málnássy Ödön dr felolvasása: „Rákóczi leghívebb katonája.“ — 5.35: Az angliai világ-jamboree-ról visszatért magyar cserkészek egyesített énekkarának hangversenye. — 6.35: Ditrói Mór, a Vígszinház első igazgatója, „Komédiások“ című könyvéből részleteket olvas fel. — 7.00: Magyar dalok. — 8.10: Lóversenyeredmények. — 8.15: Tangók és keringők. — Utána körülbelül 9.30: Pontos időjelzés és időjárásjelentés, hírek és a nemzetközi sakkverseny eredményei. Majd: Magyari Imre és cigányzenekarának hangversenye a Hungária nagyszálló éttermében.

BERLIN. 2.00: Gramofonhangverseny. — 4.30: Vidám zenedarabok. — 6.00: Szórakoztató zene. — 8.00: Bluff vidám hangjáték.

FRANKFURT. 8.00: Reggeli hangverseny. — 1.15: Gramofonzene. — 1.30: Részletek régi operettekből. — 4.15: A házizenekar hangversenye. — 7.30: Rolf Lauckner „Satuala“ című operájának közvetítése. — 10.00: Tánczene.

LIPCSE. 12.00: Kamarazene. — 1.00: Gramofonzene. — 4.30: Szimfónikus hangverseny. — 6.00: Rádióamatőróra. — 7.30: Az építkezés abc-je. — 8.00: Rádió-kabaré.

MILÁNÓ. 11.15: Gramofonzene. — 12.30: Rádió-kvartett. — 4.30: Gyermekkarének. — 5.00: Délutáni hangverseny. — 8.30: Zenekari hangverseny. — 11.00: Esti hangverseny.

NÁPOLY. 5.00: Délutáni hngversery. — 9.02: Nikodemi: „La Maestrina“ című vígjátékának közvetítése.

POZSONY. 11.30: Gramofonzene. — 12.20: Déli hangverseny. — 4.00: Gramofonzene. — 4.30: Jazz-band. — 7.05 Délutáni hangverseny. — 8.10: Dalok. — 8.35: Zenekari hangverseny. — 10.25: Hangversenyközvetítés a kiállitás területéről.

RÓMA. 1.15: Rádió-trió. — 5.30: Délutáni hangverseny. — 9.00: Zenekari hargverseny.

WIEN. 11.00: Délelőtti zene. — 4.00 Délutáni hangverseny. — 6.50: Prof. Julius Isserlis ozngorahangversenye. — 7.35: Rena Pfiffer-Lax olasz operaáriákat énekel

Gazdaság - ipar - kereskedelem

Napról-napra esnek a konyhakerti termények árai a piacon

Két fillér egy kiló paradicsom.

A téli abnormis időjárás következményének tudják sokan azt a nagy felhozatalát a konyhakerti terményeknek, ami az idei piacon igen feltünő módon jelentkezett. Talán mostanában nem is igen voltak ilyen alantjáró árak, mint az idén, a debreceni piacon. Mindenki emlékszik pl. a zöld bab rohamos esésére. A mult hetekben ugyanez volt a helyzet az ugorkával, mikor 15—20 fillérért százat lehetett venni.

Most aztán erre a sorsra jutott a zöld paprika s főleg **a paradicsom,** mely már szinte árban egyenlő a 0-val. **Hivatalosan 2 fillér egy kiló paradicsom,** de sok esetben még igy sem tudják eladni az árusok és termelők és akárhányszor előfordul, hogy ott marad a piacon gazdátlanul. Hogy ugy mondjuk valóságos **paradicsomos paradicsomi állapot van ebben a terményben.**

A nagykonyhakertek annyit termelnek, hogy már nem birja befogadni a debreceni piac s ebből a terményből pedig **Debrecenből export ninesen.** Ideje volna exportot szerezni Debrecenből is.

Terménytőzsde

A Budapesti Árutőzsde hivatalos árfolyamai: Buza tiszai 77 kg-os 22.05—22.25, 78 kg-os 22.30—22.50, 79 kg-os 22.55—22.75, 80 kg-os 22.75—23.00, felsőtiszai 77 kg-os 21.60—21.80, 78 kg-os 21.80—22.00, 79 kg-os 22.00—22.20, 80 kg-os 22.10—22.30, fejérmegyei 77 kg-os 21.50—21.70, 78 kg-os 21.70—21.90, 79 kg-os 21.90—22.10, 80 kg-os 22.00—22.20, dunántuli 77 kg-os 21.50—21.70, 78 kg-os 21.70—21.90, 79 kg-os 21.90—22.10, 80 kg-os 22.00—22.20, pestmegyei 77 kg-os 21.50—21.70, 78 kg-os 21.70—21.90, 79 kg-os 21.90—22.10, 80 kg-os 22.00—22.20.

Rozs pestvidéki 16.35—16.50, egyéb rozs 16.25—16.40, takarmányárpa I. 16.25—17.25, takarmányárpa II. 15.75—16.25, felsőmagyarországi sörárpa 21.00—23.50, egyéb sörárpa 19.00—20.50, köles 14.50—15.00, repce 48.00—50.00, egyéb tengeri 21.50—22.00, zab I. 15.50—16.00, zab II. 12.75—13.25, korpa 12.00—12.25.

A határidőpiac hivatalos árfolyamai: Buza októberre 22.60, 22.66, 22.70, 22.72, 22.65, 22.68, 22.70, zárlat 22.68—22.69, márciusra 24.99, 25.05, 25.10, 25.01, 25.03, 25.05, 25.02, zárlat 25.02—25.03.

Rozs októberre 17.50, 17.60, 17.65, 17.64, 17.70, zárlat 17.70—17.71, márciusra 19.71, 19.71, 19.81, 19.92, 19.93, 19.96, zárlat 19.95—19.96.

Tengeri májusra 18.22, 18.28, 18.32, 18.38, 18.40, 18.42, 18.45, 18.52, 18.50, zárlat 18.48—18.50.

Szobafestő, mázoló és cimfestő mesterek figyelmébe!

A Debreceni Ipartestület szobafestő, mázoló és cimfestő szakosztálya folyó hó 8-án, azaz vasárnap dél előtt 10 órakor, az Ipartestület kistanácstermében szakosztályi ülést tart. Miután ezen az ülésen minden tagot egyformán érdeklő, igen fontos ügyek tárgyaltatnak, az elnökség ezuton kéri a tagok teljes számu és pontos megjelenését. Elnökség.

Védekezés a ragadós száj- és körömfájás ellen.

A földmüvelésügyi kormány rendeletben hivta fel az összes törvényhatóságok figyelmét, hogy a ragadós száj- és körömfájás ijesztő mérvben kezd terjedni az egész országban. A veszedelmes állatbetegség terjedésének meggátlása céljából elrendelte a földmüvelésügyi kormány, hogy a gazdák azonnal **tegyenek jelentést a közigazgatási hatóságnál, ahol a betegség fellép s azonnal vigyék végbe a fertőtlenitést oly módon, hogy az istállókat frissen oltott mésszel meszeljék ki, az istálló farészeit pedig forró fahamus luggal mossák le.**

A száj- és körömfájásban szenvedő állatok nem hagyhatják el a község határát, mert ezáltal is nagyon terjed a betegség. A kormány felhivja a közigazgatási hatóságokat, hogy az előirt védekezési szabályokat a legpontosabban tartsák be és az az ellen vétőkkel szemben a törvény szigorával járjanak el.

Állandóan esnek a borárak.

A magyar borpiacon a legteljesebb csend uralkodik, ami az árak további csökkenését idézi elő. A belső fogyasztás számára kisebb tételek elkelnek a vidéken, de a nagykereskedelem várakozó álláspontja mindenesetre gyengiti az áralakulást. Ezt ellensulyozza a gabonaértékesités könnyebb módja, mely lehetővé tette azt, hogy a gazdák egy része nem vált meg készleteitől. A kivitel szünetel és mire ujból megindulhat, a külföldi, a délvidéki uj borok már piacon lesznek és mi csakis az ő irányáraik mellett versenyezhetünk, ami tudvalevőleg jóval alacsonyabb a mieinknél. A terméskilátások az utóbib napok esőzései folytán javultak.

Gyümölcsbemutató és vásár.

A Tiszántuli Mezőgazdasági Kamara a gyümölcstermelő gazdaközönség ezévi téli alma és téli körte termésének **őszi** eladását elősegiteni kivánja, mely célból Nyiregyházán **gyümölcsbemutatót és mintavásárt rendez,** melyre a földmivelésügyi minisztérium utján a külföldi konzulátusokat és az exportáló kereskedőket meghivja — hogy ily módon a kereskedőket a gyümölcstermelőkkel közvetlen kapcsolatba hozza és az eladásokat létre hozhassa.

Felhivja a Kamara a gazdaközönséget, hogy **eladásra alkalmas téli alma és körte mennyiségét, a fajta megjelöléssel haladéktalanul jelentse be a Tiszántuli Mezőgazdasági Kamarához** (Debrecenben, Hunyadi-u. 5. sz.).

A bemutatóra minden termelő **fajtánként** csupán csak 20 kg. gondosan csomagolt almát vagy körtét kell hogy küldjön azon átlagminőségből, amelyből eladó mennyisége van az eladásra kerülő összes mennyiség megjelölésével a termelő illetve eladó pontos címének feltüntetésével. — A résztvevők semmiféle cimen térdijat vagy egyéb költséget nem viselnek, a kiállitásszerüen megrendezendő bemutató minden költségét a Tiszántuli Mezőgazdasági Kamara vállalja magára.

A bejelentkezőket közvetlenül fogja a Kamara értesiteni a bemutató pontos idejéről és helyéről.

Vendéglő!

Elsőrendü ételek, italok és külön *abonama*, állandó *cigányzene*, kuglizó, kitünő fajborok, vámospéresi rizling 1 pengő, muskotály 1.40, csemege 3 P, dunántúli ürmös 3 P, tokaji borok a legolcsóbb árban.

GOLDSTEIN ARNOLD
Kigyó ucca 12.

FELHIVÁS.

Debrecen városában szőlőtermeléssel foglalkozó szőlősgazdák figyelmét felhívom a szőlőtőkék kiselejtezése tárgyában a m. kir. földmívelésügyi miniszter 87201—1929. II. 2. sz. alatt kibocsátott és városunkban öt helyen kifüggesztett felhívásban foglaltakra.

Debrecen, 1929. évi aug. hó 31.

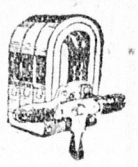
Polgármester.

Sodrony ágybetétet
legjobb minőséget készit
Neumann Péterfia ucca 17.

Tankönyvek
az összes elemi- és középiskolák részére megérkeztek és kaphatók a
Méliusz
könyvkereskedésben
Debrecen, Ferenc József ut 26 sz.
Teleton 2-70.
Ugyanott iskolai cikkek, füzetek, irò rajzszerek és festékek nagy választékban a legolcsóbban beszerezhetők

Iskolai egyensapkák, tornaingek, tornacipők iskolatáskák, cserkészruhák, zsebkések könyvhordószijak legjobb beszerzési forrása az **Antalfy Gyula** sportáruháza Szent Anna-u. 10-12.

Hotel PANNONIA-Pensio
Lidó (Venezia).
Magyar ház. — Családi jellegü pensió a Lidó centrumában a főútvonal mellett a strand közelében, trópikus flórájú kert közepén.
Az épület és berendezése a modern otthonnal szemben támasztható igényeknek minden tekintetben megfelel.
Szobái tágasak, világosak és abszolut tisztk. — Több tagu családoknak egymásba nyiló szobákból álló lakosztályok.
Valamennyi szobában vízvezeték, hideg, meleg folyóvízzel. — Minden emeleten fürdőszoba. — Kitünő magyar-francia konyha.
Prospektus kérésre. — Portás az állomáson.

Csillárok olcsóbbak, mint bárhol!
a Földvári-csillárgyárban.
Széchényi ucca 55.
Mágnesgyujtókat, feszmérőket javit — garancia mellett.

APRÓHIRDETÉSEK

Egyedüli felvételi hely: József kir. herceg utca 1. Arany Bika épület. Egyszer fizet és két lap: a DEBRECZEN és TISZÁNTÚLI HÍRLAP hirli apróhirdetését. — Apróhirdetésekre telefonon felvilágosítást a 7-88. telefonszámunk alatt kaphat.

Állást kereső nők

Középkoru
urinő, perfekt házvezetőnő kitünően főz, állást vállal helyben, tanyára vagy pusztára. — Cim: István ut fűszerüzlet. 1265

Gépirónő
szorgalmas úrileány, — kezdő javadalmazással, alkalmazást keres. Telefoncim: 14-98. 1098

Betöltendő állás nők részére

Német nevelőnőt
keresek, egy és féléves leányomhoz. Ajánlatok Vágó Gyuláné, Szent Anna ucca 10. szám, III. 2 ajtó alá adandók. 1312

Konyhába
kézilány, gyakorlott felvételtik, Kossuth ucca 33. szám, Dóczi intézet. 1301

Kézilányt
szakácsné mellé azonnali belépésre felveszek Farkas tápintézeti gondnok, Kollégium. 1257

Bejárólány
felvételtik, Péterfia u. 19. szám. 1246

Egy
jó megjelenésü, intelligens leány, cukrászdámba kiszolgáló lánynak felvételtik, Ungváry Csapó ucca 41. szám. 1254

Kiszolgáló
intelligens fiatal leány, vendéglőbe azonnal felvételtik, üzletben jártas, varrni tudó előnyben, Margit-fürdő sarok, — Halász. 1140

Betöltendő állás férfiak részére

Tueskó kitermeléshez
pénzért és részbeni fizetésért felvételnek. Jelentkezni lehet József kir. herceg ucca 10. sz. Fülöpnél. 1306

Lakatostanulók
magas fizetéssel felvételnek. Szálkay lakatosnál. Kazinczy 2. 591
tanulót kosztra, vagy
Kárpitos
fizetéssel felveszek, Pucsera kárpitos, Csemete ucca 9. szám. 1224

Perfekt
gépíró, 6—8 napi kisegitő munkára felvételtik, Futura bizományos ság, Debrecen Hunyadi ucca 5. szám. 1256

Jobb házból való
kifutó s tanuló fiuk felvételnek, „Hajdúsági" férfiruha árúház.

Trombitás
(kornet) kerestetik szalon zenekarhoz. Jelentkezés Halász karnagy, Baross ucca 24. 1279

Borbélysegéd
kisegitőnek felvételtik, Embernél, Csap ucca 3. szám. 1278

Házmesterséget
vállal, megbízható, s ügyes házaspár. Felvilágositást: Löfkovits, Deák Ferenc ucca 6. szám. 1260

Helyi ismerettel
rendelkező, értelmes portafiuk felvételnek a Pannónia szállodában. 1258

Egy jómunkús
felsőrész készitőnek üzletrészt és gépeket adok október hó elsejére, — Némethy Sándor, Rózsa ucca 3. 1315

Erdőkitermeléshez
felügyelő és árusitó, jó fizetéssel felvételtik. — Kaució megkivántatik, József kir. herceg ucca 10. szám, Fülöp. 1305

Bútorok

Eladó
elköltözés miatt komplett palisander ebédlő, konyhaberendezés és egy kifogástalan Stingl-gyártmányu kereszthuros zongora. Érdeklődni délelőttönként 10 óráig. Honvéd u. 9a. 450

Egy
sötét ebédlőszekrény és 1 vitrin igen olcsón eladó. Honvéd u. 14. 1267

Gazdasági eszközök

Őszi
szántásra kiváló Fordson traktor eladó. Értekezni Nagy Józsefnél, Szentanna 3. 1297

Hangszerek

Zongora
kereszthuros, kifogástalan Stingl gyártmány eladó. Megtekinthető — délelőttönként Rákóczi-ucca 69. 1060

Élelmiszer és ital

Zamatos
borok, egy liter 64, 72, 80 fillér, 1, 1.20, s 1.60 Glück Izidor csemegeüzlet, Magoss György-tér 9. szám, (volt Péterfia ucca). — Ugyanott egy segéd és egy kiszolgáló kisasszony felvételtik. 6-a

Bor
kitünő zamatu 5 liter vételnél 64 fillér. Vámospércsi finom vegyes 80 fillér. Dénesnél, Cegléd u. 22. 4a

Családi házat
6—7 szobásat keresek bérbe november 1-re. Cim a kiadóban. 50f.

Oktatás

Közép-
vagy elemiiskolai tanulók tanitását mérsékelt áron elvállalják tanitóképzősök. — Értekezni Mester u. 16, Tóth. 1281

Zongoratanitást,
gyakorlást, akadémiai módszerrel legolcsóbban Brück zenetanárnál, Thaly Kálmán ucca 12. szám. 1047

Zongorázni
tanit, kezdőket és haladókat, végzett akadémista, Kossuth ucca 59 szám. 1198

Zongorázni
tanit, kezdőket és haladókat, jutányosan, zene akadémista, Kölcsey u. 9. szám. Telefon 11-38. 1093

Középiskolások
korrepetálását, magántanitást, francia és német órák adását egyetemi hallgató mérsékelt díjazásért vállalja. Meg keresést „Egyetemi hallgató" jeligére a „Debreczen" kiadóhivatalába kérek. 66-f

Zongoratanitást,
gyakorlás, akadémiai módszerrel legolcsóbban Brück zenetanárnál, — Thaly Kálmán u. 12. 1047

Angol
tanitványokat elfogadok. Cim a kiadóban. 20a.

Autó, motor, kerékpár

Motorkerékpárok
175 cm. angol AKD. felülvezényelt, OHV. 4 ütemü, 300 cm. angol AKD., felülvezényelt, 200 cm. német Zundap, 1929-es typus, 500 cm. német, Diamant, oldalkocsis. Kedvező fizetési feltételek mellett megtekinthető raktáramban, Csapó ucca 68. sz. Bodnár. 14-a

6 személyes
üzemképes Fiát-autó prima 4 hengeres motorral olcsón eladó. — Gáll Lajos, Hajduszoboszló, III. t. 607

Teljes ellátás

Teljes ellátásra
elfogadok 2—3 izr. iskolai tanulót, esetleg lakásra. Hatvan utca 36. III-ik lakás. x

Iskolás gyerekeket
vagy egyetemi hallgatót ellátásra elfogadok, — ugyanott ebédkoszt 125 fillérért kihordásra kapható, Kétmalom ucca 4. szám, Nagyné. 1313

Iskolás
gyermekeket teljes ellátásra elfogad izr. úricsalád. Cim a kiadóban 905

Rituális
háztartást vezető izr. család, 2—3 középiskolai tanulót, teljes ellátásra és nevelésre elvállal, Glück Sándor, Arany János u. 54. (t.)

Csinos
butorozott szoba kiadó, égyanott 2—3 iskolai tanuló teljes ellátást nyerhet. Arany János-u. 16.

Kitünő
ellátást ad egy vagy két kisebb középiskolai fiunak vagy lánykának jutányos árért, uricsalád. Homok u. 32. sz. 2-ik ajtó. (sz.)

Teljes
ellátást adok kisebb — gimnazista fiuknak. — Bogdánné, Mák u. 5. — Guti faraktár mellett. 1038

Két
gimnázista fiut vagy lányt teljes ellátásra elfogadunk Meszena ucca 20. 744

Ellátást
ad úricsalád, középiskolai tanulóknak, külön szoba, Bercsényi u. 28 szám. 911

Három
úrilánynak ellátást ad keresztyén úriasszony, külön szoba, fürdőszoba. Telefon 7-95. 1118

Iskolás-leányt,
vagy fiút, külön szobába, ellátásra fölveszek, Nagycsapó, Malomköz 3 szám. 1248

Két kisdiákot
teljes ellátásra elfogad, özv. úrinő, havi ötven pengőért, Rákóczi ucca 29. szám. 1289

Ajánlat

Tégla és cserép
legolcsóbb beszerzési helye, Első debreceni téglagyár, iroda, Royal épület. Tel. 50. 226
557. szám. 31-a

Vásárolunk
idegenpénzeket, arany-ezüst pénzeket, (koronásokat), Debreceni Bankház, Miklós ucca 7 szám. 218

„Anny" árai
garantált nyulszőrkalap 10 pengőtől. Filckalapok minden szinben 5 pengőtől. — Alakitás 3 pengő! Csapó ucca 47. Tanulóleányt felvesz. 52

TÜKÖRGYARTAS,
üvegesiszolás, épület- és portálüvegezés. Sipkovits Béla Nagyvárad (volt Szív u.) 15. Telefon 3—56. 34f.

Órajavitások
darabja képpengőtől, — jótállással. Ékszerek készitése, javitása, óraüzem. — Aranyat veszek magas árban, — Blattner, Árpád, Csapó ucca 12. szám. 3114

Csillárjait olcsóbban szerezheti be a Földvári-féle csillárgyárban, mint bárhol, Széchenyi ucca 55 sz.

Poroszszén
mázsánként 6.80 hazaszállítva, Rosenfeld Kálmán, Salétrom ucca 12. szám. Telefon 674. 1-a

Ablakok
minden nagyságba készen kaphatók, Blattn : Kálmán ablakgyártási telepén, volt Sziv ucca 14. szám. 1292

Vasár áthelyezés
miatt olcsón beszerezhetők javított kisebb s nagyobb asztali- és tornyos tűzhelyek, üstházak, hő álló zománcozott asztali tűzhelyek, vasbútorok, egyes és páros lemezágyak, szép fehér gyerek ágyak, — összecsukós vaságyak, mosdók, Dobozi ucca 5. lakatos, zsibvásártér. 7-a

Szarvasmarhateleltetés
szatmárcsekei tanyámon, — körülbelül 1200 mázsa idei széna, zab, árpa s búzaszalma pelyva és törek a tél folyamán, a rendelkezésre bocsájtandó istállókban leendő feletetés céljából eladó. Ugyanott tavasszal 100--150 hold legelő is kapható. Esetleg 310 holdas birtok bérbeadó. Lónyay Ferenc, Szatmárcseke, — vasút : Fehérgyarmat. 12-a

Fuvarozásokat
építkezésekhez, renoválásokhoz bármilyen anyagot, homokot, sárga földet, agyagot, salakot, valamint kompetens fákat, továbbá költöztetéseket jutányos árakon azonnal szállít „Központi" fuvarozás, Debrecen, Károly Ferenc József-ut 18b. Telefon 4—64. Tulaj. Gaál Imre 45a

Paradicsom
befőzéshez megrendelhető házhoz szállítva, özv. Bleuerné kertgazdaságában. Telefon 654 szám 1190

Száraz bükkfa
II. o. 4 pengő mázsánként, felaprítva, hazaszállítva. Szalon porosz kőszén, belföldi kőszenek, tojásbrikett és bányakoksz, legolcsóbban kapható, Grünfeldnél, Csapó ucca 16. sz. Telefon 982. 9-a

Lakatos munkák
épület, díszmű takarék tűzhelyek, rácsok, stb autogén heggesztés, elsőrendü kivitelben készülnek, jutányos árakért, Ferenc József út 38. szám, (Posta mellett). ifj. Lókodynál Ugyanott tanulók felvételnek. 32-f

Köppenyek,
ruhák, a legújabb őszi modellek után készülnek a „Chic" divat szalonban, Szent Anna u. 22. szám. 1101

Zongorák
csak ujak. Pianinók bér be. Hegedük, vonók, tokok legfinomabb hurok kaphatók Schmidt — hangszerüzletében. 1258

Tekintettel
a jelenlegi viszonyokra, tisztelettel értesítem a fürdőre menő hölgy közönséget, hogy a közismert olcsó áraimból még 10 százalék engedményt nyújtok megrendelőimnek a nállam készült dolgok áraiból. Bálint Margia nőiszabó, Tanulóleányt felveszek. Hunyadi ucca 18. szám.

Minden szép nő
Mandula pasztát használ, Földes illatszertár, Vígmozi bejárat. 1316

Harminc fillérért
izletes és tápláló kenyeret kaphat, Klór péknél, Boldogkert. — Megrendelést házhoz küldök, kereskedőknek árengedmény. Telefon 6-30. szám. 1304

Potoskát,
svábbogarat, hangyát, 24 órán belül kiirthat, szabadalmazott irtószerrel. Kapható Stern festéküzletben, Piac u. 10. szám. (Bikával szemben). Ugyanott magas fényü padlólakkok nagyon olcsón kaphatók. 1-a

Soffőr
vizsgára, szakszerüen, mühely gyakorlattal, csak iss gépmühely. — 19 év óta fennálló soffőriskolája készit elő. Ha hivatásos soffőr akar lenni csakis mühelygyakorlattal tanuljon. Erzsébent u. 20. 36-a

Szalonomat
áthelyeztem, Csapó u. 59 szám alá, Bardócz, nőiszabó. 13-a

Kereslet

Augusztus 2-án,
Domokos Lajos uccán elveszett egy függős aranylánc. Megtalálót kérem szíveskedjen Szt Anna ucca 15. szám alá hozni. 22-f

Darálókő
36—42-es, esetleg komplett kőjárattal megvételre kerestetik. Hunyadi u. 14. Kővállalat. — Értesítés kérek. 1295

Egy
arcképes igazolványt, tartalmazó fekete tárcát elvesztettem. Megtalálója sziveskedjék az alólírtnak visszaadni. — Agárdi Ferencné, Szoboszlai ut 20. 1247

Jómenetelü
hentes- és mészáros üzlethez, megfelelő összeggel társat keresek. — Ugyanez a ház eladó. Cím a kiadóhivátalban. 1086

Polgári iskolai
(társulati) I. o. tankönyvet megvételre keresek, Garay ucca 18. szám. 1228

Kiadó lakás

Egy szoba,
konyhás lakás kiadó. — Uccai bútorozott szoba kiadó. Darabos 9. 1286

Uccai
nagy szoba különbejárattal kiadó. Deák Ferenc ucca 6. 1261

Azonnal
kiadó az Árpád téren 1 szoba, konyha, spájz. Dugovics Titusz u. 4. 1244

Uccai
háromszobás lakás, mellékhelyiséggel kiadó. — Teleki 63. 1277

Három szoba,
fürdőszobás lakás okt. 1-ére kiadó. Cím a kiadóban. 1250

Két szoba,
spájz, mellékhelyiségek kel kiadó. Homok ucca 68. sz. 1285

Kiadó
azonnal 2 szoba, konyha, mellékhelyiségek, bútorral, vagy anélkül. Varga u. 9. 1273

Kiadó
az egyetem mellett három szoba, konyha, fürdőszoba, mellékhelyiségekkel. Értekezhetni lehet : Sestakert, Komlósy út 66. szám. 1303

Pinceszoba
kiadó azonnal. Csapó u 59. 78f.

Azonnal
kiadó 4 szoba, elő-, fürdő- és cselédszobás, modern lakás. Magoss Gy. tér 16, régi Simonyi ut 13., volt kórházzal — szemben. 12f.

Komlóssy ut 42.
Háromszobás, zárt verandás villaépület, vízvezetékkel, teljes komforttal kiadó. Értekezni ugyanott. 1210

Kiadó
uccai lakás 3 szoba, elő szoba, konyha, mellékhelyiségekkel nov 1-ére Lorántffy 19. Értekezni Darabos 3. 1199

Butorozott szoba

Különbejáratu
bútorozott szoba kiadó. Széchenyikert, Erőss Lajos ucca 6. 1266

Csinosan
bútorozott szoba kiadó 15-ére. Vörösmarty-u. 30. sz. 1253

Berendezett
nagy uccai iroda kiadó. Deák Ferenc u. 6. 1262

Orvosi rendelőnek
irodának különbejáratu uccai szoba, nagy előszobával kiadó, Batthyányi ucca 16. 1292

November elsejére
ötszobás, komfortos lakás kiadó, Batthyányi ucca 16. 1293

Háromszobás,
komfortos, liftes, másodemeleti uccai, udvari lakás kiadó, Piac u 10. szám. 1294

Különbejáratu
csinosan butorozott szoba kiadó. Piac u. 21., emelet. 1288

Egy
szép különbejáratu bútorozott szoba kiadó. — Kálvin tér 5. 1290

Egy
udvari bútorozott szoba kiadó. Szent Anna ucca 31. sz. 1280

Különbejáratu
uccai butorozott szoba kiadó. Magoss György-tér 1. (Péterfia 60.) 1275

Különbejáratu
udvari butorozott szoba kiadó állandó lakónak. Péterfia 47. xx

Különbejáratu
bútorozott szoba, azonnal kiadó, Lehel ucca 37. szám. — Ugyanott öntött vaskályha eladó. (b.)

Csinosan
bútorozott szoba, azonnal kiadó, Arany János ucca 56. szám. (Szy.)

Balkonos
elegánsan bútorozott szoba, korrekt úr, vagy hölgy részére kiadó, — Püspöki palota, I. kapu III emelet, 12a ajtó. 69f

Különbejáratu
uccai butorozott szoba szept. 1-étől kiadó. — Késes u. 75. 1114

Csinosan
bútorozott különbejáratu szoba kiadó. Két ur részére. Kigyó u. 11. 1221

Különbejáratu
szépen butorozott uccai szoba előszobával szept. 15-ére kiadó. Simonffy-u. 39. Ugyanott udvari szoba is kiadó. 81f.

Különbejáratu
csínosan bútorozott szoba kiadó, Klein, Dégenfeld-tér 3. 1302

Különbejáratu
bútorozott szoba kiadó, Bundi ucca 15. sz. 1194

Üzlet, mühely, raktár

Üzlethelyiség
azonnalra kiadó, Sas u. 3. szám alatt. Értekezni lehet dr. Borbély ügyvédnél, ugyanott. 1006

Kiadó
a Bihari-telepen Kovács ucca 3. szám alatt egy üzlethelyiség, borbély-, vagy fűszerüzletnek, érdeklődni lehet Wesselényi ucca 3. sz. alatt. 1135

Raktárhelyiség
száraz, közvetlen a vasutnál, 140 lapméter bér beadó, Guttmann, Piac ucca 44. szám. 1245

Ötven éve
fennálló italmérés, betegség miatt azonnal átadó. Cím a kiadóban. 1308

Egy
fűszerüzlet árúval s berendezéssel, azonnal átadó, Rother ucca 4. sz. alatt. 1128

Főtéren levő
jómenetelü élelmiszer üzlet, betegség miatt, — sürgősen átvehető, esetleg betársulható. Cím a kiadóban. 1223

Üzlethelyiség
Csapó ucca 38. szám alatt, azonnal kiadó. — Cím a kiadóban. 1230

Eladó ingóság

Ref. Kollégiumból
szén-salak elhordható. Egy darab jókarban levő gáz kandalló eladó. 11-a

Két cserépkályha
és nagyobb mennyiségü keritésnek való betonalappal bíró szögvas oszlop eladó, Sesztina ucca 4. szám. 1112

Vh. 1553—1929. szám.

Árverési hirdetmény.
A debreceni kir. járás bíróságnak, 1929. Pk. II. 34363. sz. végzése folytán, dr. Emerich Ignácz, H. ügyvéd által képviselt Frankfurti Életbiztosító Rt. javára, 198. pengő fill. tőke, ennek megitélt kamatai 44 pengő 90 fillér, eddigi és a még felmerülendő költségek behajtása végett, Helyben, Kigyó ucca 8. számú háznál, 1929. évi szept. hó 9. napján délelőtt fél 11 órakor, 1686 pengőre becsült ingók. u m. varrógép, ebédlő és szobabútor, képek stb. bírói árverésen eladatnak. Debrecen, 1929. évi augusztus hó 22. napján. Szilágyi Lajos bírósági végrehajtó. 1307

Eladó ház

Eladó
újonnan épült családiház. Értekezhetni lehet a tulajdonossal, Homok ucca 127. 1085

Eladó
Varga u. 9. sz. nagytelkü ház, azonnal. Érdeklődni ugyanott. 1274

A Vilmos
huszárlaktanya mögött levő vasvári ucca 12. sz. szép uj ház olcsón eladó, mely áll két egy szoba, konyha, éléskamara és verandából. — Értekezni a helyszinen. 1255

Ötszobás
családi ház eladó, adómentes, 508 négyszögöl gyümölcsüs telekkel. — Erőss Lajos ucca 5b. 1263

Egy
jó családi ház beköltözhető 3 szobás lakással, jutányos áron eladó. — Boldogfalva u. 4. sz. 46a.

Eladó föld

Kiadó
Ondódon, Gál düllőben 7 és fél hold, esetleg 10 hold tanyás föld, kat. hold. Értekezni lehet Garai ucca 10. 1208

Elepen
164 kat. hold tanyás birtok eladó, esetleg haszonbérbe kiadó. Értekezni lehet : Kossuth ucca 48 szám alatt. 21-f

Csigekert 18. sz.
telek, házhelynek eladó. Értekezhetni lehet Teleki ucca 63. 1276

Birtok bérlet

Azonnal kiadó
Ondód, Veréb-dülő 4-b. szép tanyásbírtok, 11 holdas Maróthy György ucca 17 szám. 1311

Kertészetnek !
Kertészeti telepnek kiválóan alkalmas 1200 öl, vagy 300 négyszögöl föld, jó vevökörrel bérbeadó. Értekezhetni Poroszlay út 53. 1300

Kiadó
52 hold fekete föld, — Nagyvárad ucca 18. sz. 1252

Felesbe
azonnal kiadó Elepen 164 hold tanyás birtok. Értekzni lehet Kossuth ucca 48. szám. 21-f

Eladó állatok

Vizsla,
kávébarna, símaszőrü, német pedigrés, fajtiszta, teljesen betanított vadászkutya eladó. Cím Némethy jegyző, Nagykereki. 1133

Eladó
hat darab 130 kg. kövér prima sertés, Honvéd u 35. szám, Prém Miklós. 1204

Két
darab kövér sertés eladó. Homok u. 111. 1287

Tehén
vágnivaló, eladó. Böszörményi ut 37. 1298

Felelős szerkesztő: PALFY JÓZSEF. a TISZANTULI HIRLAP KÖNYV- ÉS LAPKIADÓ R.-T. kiadása és rotációs nyomása.